

Rupel.blad

Januari 2010

natuurpunt

Rupelstreek & Aartselaar

CONTACT

Rupelstreek

Aartselaar

Contactpersonen

Erik De Keersmaecker (voorzitter): 03/887.13.72
Carine Wils (secretaris): 03/888.30.74
Guy Buyst (penningmeester): 03/888.62.62
Ludwig Laureyssens: 015/31.99.07
Francis Mertens: 03/887.15.24
Mil Spruyt: 03/844.47.61
Dirk Vercauteren: 03/887.31.28
Ilse Wachters: 03/887.51.69

Kern Boom-Rumst

Sven Lambrecht (voorzitter) : 0499/23.98.00
Ludwig Laureyssens (penningmeester): 015/31.99.07
Marleen Senecaut (secretaris): 03/889.70.67
Patrick Smits, Fried Happaerts, Lieve De Clerck, Fons Van den Heuvel, Annie De Wachter, Marijke Van De Ven, Julien Moens, Diane Mason, Wouter De Loose, Rita Claes, Wim Van Rymentant, Dirk Struyf, Jan Belmans, Wim Van Nunen, Guy Verschaeren, Vera Grieten, Marc Zegels

Milieuraden

Boom: Nico Wismantel, Dirk Struyf
Hemiksem: Peter Hofman
Niel: Carine Wils
Rumst: Rita Claes, Diane Masson, Louis Bertels, Christel Sweeck, Winfried Vangramberen
Schelle: Ilse Wachters, Stefan Van Roeyen

Website Rupelstreek

www.natuurpunt.be/rupelstreek

Email : erik.dk@skynet.be

Bezoekerscentrum 'De Paardestal'

Boomsestraat 221 - 2845 Niel

Open tijdens de wintermaanden (oktober/maart). Iedere eerste zondag van de maand, van 13u tot 17u.

Info: Frank Van de Velde: 03/888.39.44

Lay-out Rupel.blad: Fried Happaerts

Rupel.flits (Natuurpunt Rupelstreek) en Natuurflits (Natuurpunt Aartselaar)

Via onze elektronische Nieuwsbrief brengen we berichten, die via ons tijdschrift niet tijdig kunnen meegedeeld worden. Wil je deze elektronische nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan een mail naar Luk Smets (luk.smets@telenet.be), met vermelding van naam en "ja, Rupel.flits" of "ja, Natuurflits Aartselaar"

Opvang gekwetste wilde vogels

Vogels vallen gemakkelijk als verkeersslachtoffers of ze vliegen tegen ramen aan. Wanneer u een gekwetste of zieke vogel wilt oppakken, gooit u er best vooraf een doek of jas over. Het donker kalmeert de vogel. Kleine vogels neemt u voorzichtig vast. Grotere vogels en vooral roofvogels steeds met handschoenen oppakken. Blijf steeds buiten het bereik van de snavel en pas ook op voor de klauwen van roofvogels. Licht gewonde of gekwetste vogels laat u het best tot rust komen op een donkere plaats (vb. In een kartonnen doos). Bij ernstige kwetsuren of ziekte neemt u contact met het vogelasiel in Malderen.

Vogelopvangcentrum Malderen, Boeckheide 51 - 1840 Malderen.
Tel: 052/33.64.10

Contactpersonen

Johan Herremans (voorzitter en geleide wandelingen):
03/887 27 98 – herremans.johan@skynet.be
Hilde Janssens (secretaris):
03/887 36 45 - hiljans@hotmail.com
Luk Smets (penningmeester, ledenadministratie en communicatie): 03/289 73 66 - luk.smets@telenet.be
Ivan Bogaerts: 03/88716 46 (beheer)
Johan Peymen: 03/877 61 50 (beleid)
Ria Thys: 03/289 73 66 (educatie: cursussen en uitstappen)
Ronny Verelst: 0475/58 55 70 (studie)
Gert Verschueren: 03/88710 28
(educatie: geleide wandelingen)

Milieuraad

Johan Peymen
Luk Smets
Ronny Verelst
Gert Verschueren

Gecoro

Afvaardiging sector Natuur: Johan Peymen
Plaatsvervanger: Luk Smets

Website Aartselaar

www.natuuraartselaar.be

Voorwoord

Inhoudstafel

Voorwoord	3
Het Niels Broek, eens zo mooi....	4
Vlasrootputten...	6
De Reukens ...	8
Maak eens een Haiku	9
Van groene heksen, ...	9
Watervogels langs de Zeeschelde en Rupel...	10
Rupel.waarnemingen: Najaar	12
RupelAartjes	11
Twee jaar Rupel/Aartjes	15
Natuurpunt Aartselaar organiseert een paddenraapactie!	17
Cursus voorjaarbloeiers	17
Cursus Natuurfotografie	18
Cursus spechten tot nachtzwaluwen...	18
Wateronderzoek in de kleiputten	19
Boomplantactie in Bos N	20
Halloween in vleermuizenbunker ...	20
Meldpunt marterachtigen	21
Natuurkalender Rupelstreek	22
Natuurkalendar Aartselaar	25

Voorpagina: Bunzing
foto: Philippe Clément

Bunzingen zijn, in tegenstelling tot wezels en hermelijnen, vrijwel uitsluitend 's nachts op pad waardoor zichtwaarnemingen van deze soort uiterst schaars zijn. Het is een soort van het kleinschalig landschap waarin voldoende dekking aanwezig is. De bunzing houdt zich graag in onderaardse holen op, en kiest hiervoor dikwijls holen van konijnen. Gedurende de winter verblijft hij ook veel in onbewoonde gebouwen en schuren, stallen of zolders en zelfs onder hopen stenen of hout. Bunzingen hebben een groot territorium en kunnen 's nachts vele kilometers afleggen op zoek naar voedsel.

Beste Natuurpunter,

Wat onze vereniging zo boeiend maakt, is de diversiteit aan activiteiten die elk voor zich kan ontplooiën en de genoegdoening die je er aan beleeft. Ieder voor zichzelf of in groep. Steeds komen we tot positief resultaat.

Of je nu meehelpt een natuurleerpad te ontwerpen of je engageert je als gids om een groep door een gebied te begeleiden of je helpt mee een infostandje te bemannen, altijd is er wel een toegevoegde waarde voor jezelf en voor anderen.

Eigenlijk is ons vrijwilligerswerk dus een soort van dienstverlening en het lenigen van een nood die er in de maatschappij bestaat nl. de behoefte aan welzijn. Deze behoefte die ontstaat als de basisbehoeften aan voedsel en kleding voldaan zijn, is zo belangrijk geworden dat een groot deel van onze maatschappij hierop verder blijft drijven, niettegenstaande in andere domeinen van onze samenleving momenteel een crisis zonder voorgaande woedt. Het succes van een vereniging als Natuurpunt kan enkel maar crescendo gaan.

Het positieve is immers dat er in onze samenleving gelukkig vele mensen van goede wil zijn. Alleen moeten die in onze democratieën de gepaste stem kunnen op de kop tikken. Laat ons hopen dat dit snel gebeurt.

In afwachting kunnen wij onze bijdrage leveren op de manier zoals de missionarissen dit deden ten tijde van de ontdekking van de nieuwe wereld. Zij slaagden er in om een gans continent te veranderen met enkel een spirituele boodschap. Wij moeten echter de inhoud van onze boodschap goed beschermen en onze partners zorgvuldig kiezen, zodat we niet in de fouten van het verleden vervallen.

Het prediken in de woestijn is een stadium dat we stilaan achter ons kunnen laten, denk ik. Daarvoor is de nood aan verandering momenteel te hoog. Tot zover deze korte filosofische beschouwing.

Als we nu de balans opmaken van onze activiteiten voor het voorbije jaar (ik kan hier enkel voor Aartselaar spreken) dan meen ik dat de constante is, dat we voortdurend waakzaam

moeten zijn voor wat op beleidsvlak gebeurt. Getuige hiervan o.a. onze contacten met de overheid m.b.t. het Ruimtelijk UitvoeringsPlan in de Reukens. Op studievak en op gebied van veldwerk situeerden onze activiteiten zich eveneens voor een groot deel in de Reukens. Op gebied van educatie concentreren we ons rond thema's, waarover interessante voordrachten kunnen gegeven worden, bv. diersporrencursus, maar ook onze succesvolle kidsactiviteiten enz. Ook gegendste wandelingen rond een thema (Week van het Bos) zijn steeds een succes. De communicatie en de coördinatieactiviteiten sloppen ook een groot deel van onze vrije tijd op, maar werpen toch vruchten af.

Wij hebben in Aartselaar momenteel 338 leden (220 leden bij de oprichting van Natuurpunt Aartselaar in november 2007). Een waar succes !

We leven nu in een maatschappij waar directe inspraak steeds gemakkelijker verloopt (cfr. inspraakkanalen via internet, mail enz...). Ik stel voor dat jullie hiervan gebruik maken en ons laten weten wat jullie verwachten van het lidgeld dat jullie aan Natuurpunt ter beschikking stellen om welzijn te creëren.

Op onze website www.natuuraartselaar.be vind je onder contactadressen de nodige gegevens om ons te contacteren. Ook in Rupel.blad vind je de nodige contactgegevens. Maak er gebruik van.

Voor wat het komende jaar betreft, staan er weer heel wat boeiende activiteiten op het programma, zowel bij Natuurpunt Aartselaar als bij onze vrienden van Natuurpunt Rupelstreek, waarmee we heel nauw samenwerken. Kijk maar eens in de Natuurkalenders van beide afdelingen in dit tijdschrift en dan ken je al het programma van januari tot en met maart.

Ik wens jullie verder welgemeend te danken voor jullie steun het voorbije jaar en hoop dat jullie een schitterend en natuurvriendelijk 2010 mogen beleven.

Johan Herreman -

Voorzitter Natuurpunt Aartselaar

Het Niels Broek, eens zo mooi....

Erik De Keersmaecker

De voorbije maanden werd er bijzonder hard gewerkt in het Niels Broek. Bijna dagelijks waren enkele Natuurpunt-vrijwilligers druk bezig met het maaien van verruigde gras- en rietlanden, het verwijderen van oude draadafsluitingen en het uitgraven van oude weidepalen. Vooral het maaien en het afvoeren van het maaisel was een hels karwei. Tientallen greppels en grachten lopen kriskras door en langs de ruige graslanden. Door de hoge vegetatie waren die meestal niet te zien. Het gevolg was dat we tijdens het maaien met de maaibalk regelmatig vastreden in greppels of in oude draadafsluitingen. Ondertussen is dat hard labeur alweer verleden tijd. Al het maaisel en de soms dikke strooisellaag van de voorbije jaren werd verzameld en aan de randen van de percelen op grote hopen gezet. De ruige graslanden wachten nu op een nieuwe lente en we zijn bijzonder nieuwsgierig wat de eerste resultaten zullen zijn. Uiteindelijk streefdoel is het herstel van een soortenrijk dotterbloemgrasland. Dit willen we bereiken door de ruige graslanden jaarlijks te maaien in de nazomer. Een ander belangrijk middel om dit doel te bereiken, is het opstuwen van de afwateringsgrachten door het aanleggen van aarden dammetjes.

Een eerste Niels moment

Een ander belangrijk streefdoel is communicatie. Enerzijds naar de gemeente Niel, die we erg graag als bondgenoot willen betrekken bij onze plannen in het Niels Broek. Countdown 2010 of het jaar van de biodiversiteit lenen zich daar uitstekend toe. Een andere bondgenoot kan het regionaal landschap Rivierenland zijn. Onze belangrijkste bondgenoten zijn echter de burens van het Niels Broek. En burens zien we bijzonder ruim. In eerste instantie willen we inwoners uit Niel en ook uit Schelle informeren over onze plannen in het Niels Broek. Eind oktober kregen 500 meest naaste burens van het Niels Broek een eerste Natuurpuntflyer in hun brievenbus. Met enige info over onze plannen en een uitnodiging om kennis te maken met het Niels Broek. 24 deelnemers aan onze eerste kennismakingswandeling op 7 november waarbij heel wat bu-

Knotwilgen knotten in het Niels Broek foto: Erik De Keersmaecker

Jos Laevaert, een stevig engagement voor het Niels Broek

Kennis maken met het Niels Broek foto: Fons Van den Heuvel

Afvall opruimen in het Niels Broek foto: Erik De Keersmaecker

ren, bewezen dat we goed bezig zijn. Op vrijdag 5 maart plannen we een eerste Niels moment, waarbij we alle dichte en verre burens van het Niels Broek uitnodigen. Afspraak om 20u in het kleine zaaltje van café den Tighel, Dorpsstraat 42 te Niel.

Knotwilgen knotten

De Dag van de Natuur, op zaterdag 21 november II. was een ander uitgelezen moment om het natuurbeheer met vrijwilligers onder de aandacht te brengen. Dit keer kozen we voor het knotten van een rij jonge knotwilgen die zo'n 10 jaar geleden werden aangeplant langs een weiland aan de Broeklei. Dertien Natuurpuntvrijwilligers waren die dag op de afspraak. Op nauwelijks 4 uur tijd werden 37

knotbomen geknot, het grotere snoeihout werd door de vrijwilligers meegenomen voor de houtkachel en het kleinere snoeihout werd ter plaatse verhakfeld. Daarenboven werden ongeveer 200 knotwilgpotten geoogst, waarvan er al een 50-tal verkocht werden tijdens onze jaarlijkse Behaag...natuurlijkcampagne.

Koterijen opruimen

De voorbije maanden is het Niels Broek al een beetje van uitzicht veranderd. De grote berg afval, afkomstig van eerder afgebroken koterijen werd op zaterdag 5 december voor ruim tweederde opgeruimd door 11 vrijwilligers. Regen en wind kon hen blijkbaar niet deren bij dit ook al erg zwaar karwei. Al het afval moest im-

mers op de steile helling van de Rupeldijk gedragen worden en daar werd het netjes naast de asfaltstrook gestockeerd. Voor het afvoeren van dat afval konden we rekenen op de medewerking van de gemeente Niel. Drie gemeentearbeiders waren enkele uren druk in de weer om het afval in een perswagen te deponeren en af te voeren naar de verbrandingsoven. Een dikke dank U daarvoor aan de gemeente Niel voor de hulp bij het afvoeren van het afval.

Erkenningsdossier

Ondertussen hebben ook de professionele medewerkers van Natuurpunt zich stevig achter het Niels Broek gezet. Na een terreinbezoek door de Natuurpuntmedewerkers Stefan Versweyeld en Kevin Lambeets werd het erkenningsdossier opgesteld, waardoor na de goedkeuring van dit document door de bevoegde diensten van de Vlaamse overheid het Niels Broek aangeduid zal worden als natuurreserveaat. In dit overzichtelijk dossier worden een biotische en een abiotische beschrijving van het Niels Broek gegeven, samen met een beheersplan, en een monitoring- en beheers-evaluatie.

Openstelling

Momenteel is het Niels Broek al bewandelbaar. Een klein bordje aan de beneden Rupeldijk nodigt wandelaars uit om het Niels Broek te ontdekken. Aan de Broeklei, ter hoogte van de Korte Hamelweg kan je het wandelpad inwandelen. Wandelaars met honden zijn ook welkom, wel op voorwaarde dat ze hun dier aan de leiband houden. Het wandelpad wordt al deels gemarkeerd door de typische Natuurpuntwegwijzers.

Tijdens de lente plannen we het plaatsen van een aantal infoborden, waarbij de wandelaar info krijgt over natuur in het Niels Broek en tevens over de aanpalende Rupelschorren. Ook de Rupel krijgt ruime aandacht op één van de infoborden en ook het vogelrijke Noordelijk eiland aan de overkant van de Rupel wordt erop gepromoot als het superbe vogelkijkgebied in onze regio. De bezoeker aan het Niels Broek zal ook uitgenodigd worden om ook het andere Nielse natuurgebied Walenhoek te verkennen. Met een bezoekje aan het Natuurpuntbezoekerscentrum de Paardenstal als een toemaatje.

Opruimen afval en afvoeren door medewerkers gemeente Niel

Duid ook alvast met een dikke fluostift zondag 25 april aan in je agenda, want dan willen we graag in samenwerking met de gemeente Niel en het regionaal landschap Rivierenland het wandelpad en de infoborden langs het Niels Broek onthullen.

Vlasrootputten langs de Broeklei

Eén van de infoborden langs de Broeklei zal de wandelaar info geven over de plannen van Natuurpunt over de herwaardering van enkele verlande poelen. Deze poelen situeren zich in de omgeving van de Broeklei/Korte Hamelweg. Een beetje toevallig vernamen we dat enkele van deze poelen oude vlasrootputten zouden zijn. Erg benieuwd of deze info correct was, namen we contact op met Vic Van Dijck, secretaris van de Nielse geschiedkundige kring Het Wiel. Vic Van Dijck gaf ons onderstaande info: *Op het plan van Gigault & Vanypen (1806) staan er 5 ronde poelen getekend, pal tegen de Korte Hamelweg, op het deel tussen de Rupeldijk en het einde van de Broeklei. Dat stuk heette toen den Suerbempd, een duidelijke verwijzing naar natte en ook verzuurde grond. Uit het pastoorijarchief halen*

we ook dat in 1801 de Waelenhoeve in Niel onder andere vlas verbouwde. Ik ben niet op de hoogte van welke soort grond ideaal is voor vlasteelt. Ik bedoel maar: ik weet niet of er in het Niels Broek, of op de hoger aanpalende gronden vlas werd geteeld. Want dan zou deze "vlasput" (in mooi Nederlands "vlasrootput") er kunnen voor dienen. Ik heb de familieleden van de toenmalige landbouwer Van de Mosselaer, vroeger wonende aan de Broeklei 6, rond 1960 steeds horen praten van een "vlasput" die daar in de buurt van de Broeklei gelegen was. Ik meen zelfs dat ze daar hun afval dat niet op de mesthoop thuis hoorde, bvb. stronken en ander afvalhout gingen "storten". Die vlasputten langs de Korte Hamelweg kunnen ook gegraven zijn om zand te leveren voor kleine dijkherstellingen, waarna ze konden gebruikt worden om te roten. Ik bedoel: deze vlasputten moeten niet noodzakelijk gegraven zijn voor dat doel. Voor Natuurpunt is het herstel van deze oude vlasrootputten een ware dubbelslag, enerzijds werken we aan het ecologisch herstel van het landschap, met als toegevoegde waarde het herstel van een stukje cultuurhistorie.

Alles koek en ei...

Tot op heden lijkt alles koek en ei in het Niels Broek. Verruigde graslanden werden gemaaid, maaisel afgevoerd, knotwilgen geknot, afval afgevoerd. De komende weken en maanden moeten de plannen concreet worden om vergunningen aan te vragen om verlande poelen opnieuw uit te diepen, om de grachten langs de Broeklei te herstellen en ook om enkele Canada-populieren te vellen.

Midden april moeten de infoborden geplaatst worden. Tijdens de lente- en zomermaanden gaan we ook verder werken aan het verwijderen van oude afsluitingen van een weiland langs de Broeklei en het plaatsen van nieuwe afsluitingen.

Alles koek en ei dus, helaas niet, midden december moesten we voor de vierde keer in 2009 al vaststellen dat een sluikestort afval had gedumpt op één van de Natuurpuntpercelen langs de Broeklei. Dit keer ging het om enkele zakken met bouw- en sloopafval. Gelukkig kunnen we ook voor het opruimen van dit sluikestort rekenen op de hulp van de gemeente Niel. Na een melding aan de gemeentelijke milieudienst werden de sluikestorten telkens binnen de kortste keren opgeruimd.

Vlasrootputten, een stukje geschiedenis

Oude vlasrootputten zijn van groot belang omdat ze ideaal zijn als voortplantingsplaats voor amfibieën. Door hun geringe diepte drogen deze poelen in de zomer uit, waardoor ze niet geschikt zijn voor vissen. Ideale poelen dus voor amfibieën en vele kleine waterinsecten. Dat er in het Niels Broek ook enkele oude vlasrootputten liggen is voor Natuurpunt een prima middel om 2 vliegen in één slag te slaan: natuur- en cultuurhistorisch herstel.

We gingen op zoek naar meer informatie over vlasrootputten en vonden die bij Jos Winckelmans uit Bornem. Jos is medewerker van de Kring voor Heemkunde Klein-Brabant en auteur van enkele natuurhistori-

Een vlasrootput wordt gevuld met vlas

sche boeken. De Natuurpuntfolder: Een vlasrootput voor amfibieën bevat eveneens prachtige info.

Vlasrootputten danken hun naam aan hun vroegere functie: het roten van vlas. Een vlasstengel bestaat uit 2 delen: de houtige pijp en de vlasvezels

aan de buitenzijde. Het roten heeft tot doel om de vezels los te maken van de houtpijp. De vezels kunnen dan verder worden bewerkt voor de productie van linnen.

Aanvankelijk roten onze voorouders hun vlas in stromend water. Door de opkomst van de steden rees er echter een conflict tussen de stedelingen en de boeren. Door het vlas roten langs beken en rivieren werd het water bezoedeld, het stonk en de vissen stierven. Op 21 juni 1725 werden de steden in het gelijk gesteld en het vlas roten in beken en rivieren werd verboden. Zodoende moest men zijn toevlucht zoeken in andere rootwijzen, veel keuze had men niet, ofwel kon men dauwrotten of men kon blauwrotten in poelen.

Het dauwrotten is wellicht de oudste vorm van vlasrotten. Het jonge vlas werd op een veld met jonge klaver uitgespreid, gedurende een periode van 3 tot 6 weken kon de natuur dan zijn werk doen. Het voordeel van dauwro-

met elkaar verbonden waren.

In Klein-Brabant hebben de vlasrootputten meestal de vorm van een fles, waarbij de flessenhals met een beek verbonden is. Die doorgang kon gemakkelijk met graszoden afgedicht worden, na elke roting moest het water immers afgelaten worden. Typisch voor vlasrootputten is de aanwezigheid van elzen aan de oevers. De elzentakken werden boven op het vlas gelegd en de bladeren gaven het vlas een mooie staalblauwe kleur.

Na het slijten werd het vlas metéén in de vlasput gelegd. Boven op de elzentakken kwamen er graszoden en slijk om het geheel te verzwaren. Deze rootwijze duurde zowat 6 tot 10 dagen. Indien het vlas te lang in het water bleef, was het waardeloos. Daarom haalde de vlasroter 2 tot 3 keer daags een halm uit het water, kwam de vezel los van de houtige pijp dan was het vlas geroot. Dan werd het uit de vlasput gehaald, dat moet

gele vlas dat men bekwam door het rivierrotten.

Na de teloorgang van de vlasindustrie werden de meeste vlasrootputten verwaarloosd. Door het gebrek aan beheer stapelde de sliblaag zich jaar na jaar verder op en uiteindelijk verlandde de poel. Andere poelen werden gewoon dichtgegooid omdat ze toch geen landbouwfunctie meer hadden. Omwille van hun cultuurhistorische, ecologische en landschappelijke waarde loont het zeker de moeite om de poelen in het landschap te herstellen..

Herstel van de voortplantingsplaatsen alleen is echter onvoldoende. Amfibieën brengen immers een groot deel van hun leven op het land door. Overdag schuilen ze in holen in de grond, onder boomstronken en houtmijten en in haagkanten. 's Nachts en dan vooral bij regenweer gaan ze op zoek naar voedsel. Ze gedijen dus best in een afwisselend en kleinschalig landschap. De aanleg van houtkanten en

Leeghagen van een vlasrootput

ten was dat het werk in de winterperiode kon gebeuren, het nadeel was dat het vlas niet voor industriële doeleinden gebruikt kon worden.

In het Land van Waas en Klein-Brabant werd het vlas in stilstaand water geroot. In het Land van Waas hadden de putten een oppervlakte van ongeveer 9 m², meestal waren er meerdere putten, die met een sluiensysteem

ongeveer het smerigste boerenwerk geweest zijn, dat men zich kon voorstellen. Eens uit het water werd het vlas opgestuikt om te kunnen uitlekken, vervolgens werd het in rijen geplaatst om het te laten drogen. Het aldus verkregen vlas had een mooie blauwachtige "tinkleur" en was zeer gezocht voor de fijnste producten. Het was echter minder sterk dan het

hagen in de directe omgeving van hun voortplantingsplaatsen is daarom van even groot belang. Helaas zijn in de loop der jaren heel wat van die natuurlijke afrasteringen verdwenen. Vandaar dat Natuurpunt in de directe omgeving van vlasrootputten langs de Broeklei en de Korte Hamelweg ook een aantal houtkanten wil aanplanten.

De Reukens ... nog steeds geen volledige bescherming !

Johan Peymen

Sinds de aanplant in de Reukens van enkele duizenden bomen naar aanleiding van de Kom-op-tegen-kankeractie in 2008 is er toch al het een en ander gebeurd met betrekking tot de natuurontwikkeling en -inrichting van de Reukens.

Door het Agentschap Natuur en Bos (ANB) werd in samenwerking met het gemeentebestuur van Aartselaar en Natuurpunt Aartselaar een inrichtingsplan uitgewerkt voor het volledige gebied. Er werden reeds een aantal concrete acties ondernomen op terreinen die momenteel in eigendom zijn van ANB/Gemeente Aartselaar :

De aanplant wordt beheerd door ANB waarbij ook een wandelpad werd ingericht dat tussen de aanplant kronkelt.

Er werden een aantal bomenrijen van knotwilgen aangelegd, en parallel met de voetweg Reukenspad werd ter hoogte van de Langlaarsesteenweg een dreef aangelegd om op termijn de te ontwikkelen wandelwegen in de Reukens te beklemtonen.

In het kader van waterretentie werd uitgezocht waar er op de huidige eigendommen van ANB/gemeente Aartselaar poelen kunnen aangelegd worden. In 2010 zullen 2 grote poelen aangelegd worden, die tevens in verbinding staan met een aantal bestaande ontwateringgrachten. Een van de poelen zal indirect in verbinding staan met de Wullebeek. Om na te gaan hoe diep de poelen moeten zijn, werden begin 2009 door Natuurpunt Aartselaar een aantal peilbuizen geplaatst. Om de 2 weken wordt de waterstand opgenomen. Met de informatie waar we momenteel over beschikken, zijn we in staat om poelen met de juiste diepte aan te leggen, waarbij er wordt van uitgegaan dat de grootste tijd van het jaar de poelen watervoerend zullen zijn.

Een aantal maal per jaar gebeuren er vegetatieopnames, met het oog op de evolutie van de vegetatie naar aanleiding van het beheer dat op termijn zal gevoerd worden.

Natuurpunt voert ook een aantal geleide wandelingen uit waar de klemtoon ligt op bijvoorbeeld vlinders en vogels.

Ondanks al deze acties maakt Natuurpunt Aartselaar zich echter zorgen over de definitieve ruimtelijke bestemming van de Reukens. In het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan werd beslist dat de Reukens een bestemming als natuur- en bosgebied krijgt, waar zachte recreatie mogelijk is. De uitvoering van het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Aartselaar gebeurt onder de vorm van bindende bepalingen, waarbij aan de hand van Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (RUP) de bestemming definitief vastgelegd wordt. Daar wringt momenteel echter het schoentje. Wetende dat de opmaak van dit RUP voor de Reukens reeds enkele jaren geleden gestart is, moeten we vaststellen dat dit nog steeds niet definitief afgerond en goedgekeurd werd. Ten gevolge

van deze vertraging beginnen er zich initiatieven te ontwikkelen waarbij de groene bestemming van de Reukens in vraag wordt gesteld. Omdat de Reukens een belangrijke gebied is voor de natuurontwikkeling in Aartselaar heeft Natuurpunt Aartselaar het College van Schepenen en de Burgemeester aangeschreven. Hieronder vindt u de brief, die ook naar de voorzitter van de Gemeentelijke Commissie voor Ruimtelijke Ordening werd gestuurd.

Aartselaar, 19 november 2009

Geacht College van Burgemeester en Schepenen,
(Cc : Voorzitter GECORO, Voorzitter Milieuraad)

De aanleiding voor dit schrijven ligt in de bezorgdheid van Natuurpunt Aartselaar over de verdere ontwikkeling van de Reukens. We stellen vast, via onze leden die rond de Reukens woonachtig zijn, dat door de onduidelijkheid m.b.t. de ruimtelijke invulling van de Reukens, een aantal initiatieven genomen zijn om de bestemming van de Reukens als groene ruimte in vraag te stellen.

Door het uitblijven van het Ruimtelijk UitvoeringsPlan voor de Reukens, krijgen mensen de indruk dat de ruimtelijke invulling van de Reukens nog altijd in vraag kan gesteld worden. Hierdoor komen er natuurlijk allerlei speculaties naar boven. Wij willen echter het CBS er op wijzen dat de beslissing, waarbij de Reukens een groene bestemming zal krijgen, al geruime tijd als bindende bepaling in het Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan is opgenomen. Hierbij willen wij natuurlijk ook meegeven dat Natuurpunt Aartselaar ten volle achter het goedgekeurde Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan Aartselaar staat. Blijkbaar worden er ook initiatieven genomen om een stuk van de Reukens ('spie' die vroeger als reservatiegebied voor woonuitbreiding stond aangegeven) als woongebied te willen invullen. Nogmaals kunnen we hier aangeven dat, indien van het RUP snel werk gemaakt wordt, het ook voor iedereen duidelijk is wat de bestemming van de Reukens zal zijn.

Er wordt ook geschermd met argumenten van de eigenaars, die eigendommen hebben binnen de eerder vermelde 'spie', dat zij heel wat financiële schade zullen lijden, als gevolg van de invulling van deze gronden als een groene bestemming. Naast het feit dat er door de gemeenteraad beslist werd (goedkeuring van het gemeentelijk RSP) dat de Reukens als een open en groene ruimte moet ingevuld worden, willen wij er nog op wijzen dat :

Op het moment van het openbaar onderzoek van het Ruimtelijk Structuurplan er geen bezwaar werd gemaakt over de bindende bepalingen die in het RSP werden opgenomen.

De geleden financiële schade mogelijk wordt gecompenseerd door het instrument van planschade.

Foto: Luk Smets

In het Ruimtelijk UitvoeringsPlan voldoende gebieden werden aangeduid waarbinnen bebouwing mogelijk is. Hierbij werd er in het RSP Aartselaar rekening gehouden met de door Vlaanderen opgelegde criteria, waarbij er voldoende wooneenheden per ha worden voorzien binnen het grondgebied van Aartselaar.

Het zou niet goed zijn, mocht er door het vertraagd uitvoeren van het RUP voor de Reukens een overbodig publiek ongenoegen ontstaan, waarbij uiteindelijk niemand gebaat is.

Wij hopen dat we jullie met bovenstaande argumenten ervan hebben kunnen overtuigen, dat het belangrijk is om van het RUP voor de Reukens zo snel mogelijk werk te maken. Bij de goedkeuring van de definitieve bestemming als groene ruimte, kan dan ook de natuurinrichting door het Agentschap voor Natuur en Bos, de gemeente en Natuurpunt optimaal verdergezet worden, aangezien het dan voor iedereen duidelijk is, wat er op termijn met de Reukens moet gebeuren. Mogelijkerwijze zullen dan ook gemakkelijker gronden te koop worden aangeboden aan ANB, waardoor de Reukens optimaal als een groene ruimte kunnen ingericht worden.

Daarnaast zouden wij ook willen vragen of er een concrete datum kan opgegeven worden m.b.t. de definitieve goedkeuring van het RUP voor de Reukens.

In bijlage vindt u ook een oproep die wij gedaan hebben naar alle omwonenden van de Reukens. Hierbij kunnen wij u meegeven dat we hierdoor heel wat nieuwe leden hebben verworven, wat toch aangeeft dat het behoud van de Reukens als groene en open ruimte voor velen (in dit geval in eerste instantie de omwonenden) een belangrijk punt is.

Maak eens een Haiku

Nu Herman Van Rompuy onze Europese president is geworden, zal het voor iedereen duidelijk zijn dat de meest gebruikte dichtvorm momenteel de Haiku is.

De Haiku is een vorm van Japanse dichtkunst, geschreven in drie regels van 5, 7 en 5 lettergrepen. De klassieke Haiku kiest in de regel voor vijf onderwerpen: de seizoenen ("Nieuwjaar" is namelijk óók een seizoen in Japan):

Lente - Zomer - Herfst - Winter - Nieuwjaar

Wat dacht je bijv. van

"Wintertakken kaal - Maar de knoppen staan al klaar - Beloofde Lente"

We denken dat ook jij dit kan. Stuur je zelfgemaakte Haiku naar de redactie en misschien wordt je Haiku volgende maal wel in Rupel.blad gepubliceerd.

Van groene heksen, oranje pompoenen en raddraaierij

Marianne Beert

Op vrijdag 30 oktober werd in het Sint-Jozefinstituut te Kontich traditiegetrouw de projectdag georganiseerd. Alle laatstejaars zetten zich dan een hele dag in om via ludieke attracties op en rond de speelplaats geld in te zamelen voor diverse goede doelen naar keuze. Van springkastelen tot rodeorijden, van karaoke tot dansshow... aan creativiteit geen gebrek! De andere leerlingen (en de leerkrachten) mochten zich op de verschillende locaties amuseren mits een kleine bijdrage en smullen naar hartelust aan de vele eetkraampjes. Het was een drukte van jewelste...

Maar te midden van die drukte was er ook een oase van rust waar gejoel en lawaai van buiten snel vergeten worden. Dat is het soephuisje van de Leerlingenmilieuraad en Milieuwerk-

groep Sji: een lokaal – dat voor de gelegenheid ondergedompeld werd in een Halloween sfeer - waar mensen elkaar ontmoeten bij een heerlijk kommetje geurende, zelfgemaakte soep. Vier verschillende soepen werden aangeboden doch de meest gesmaakte was wel de pompoensoep. Hiervan werd er serieus wat verkocht! Maar er was meer!

Op de speelplaats vlakbij het soephuisje stonden ook enkele milieubewuste leerlingen van het eerste en tweede jaar aan een kraampje met een zelfgemaakt rad waarmee bereidwillige raddraaiers dit jaar zeer mooie prijzen konden winnen, ondermeer via de gulle sponsoring van Natuurpunt Rupelstreek en het Schelde Informatiecentrum: spellen, natuurposters, vogelvoederbakjes, fietsbrochures,

leuke boeken...

En die prijzen gingen vlotjes van de hand... dankzij de vrijwillige inzet van deze kleine ecowarriors!

En wat gebeurde er met de opbrengst van soepverkoop en raddraaierij? Wie voorbij ons kraampje liep zal dat zeker niet ontgaan zijn. Op een groot prikbord prijkten namelijk diverse artikels en foto's van ons goede doel: het door Natuurpunt nieuw aangekochte Niels Broek!

Op die manier hopen wij op speelse wijze een klein steentje bij te dragen aan het behoud van ons natuurschoon. Wij kijken alvast uit naar een lentewandeling in het Niels Broek!

De leerlingenmilieuraad en milieuwerkgroep Sint-Jozefinstituut Kontich

Watervogels langs de Zeeschelde en Rupel, winter 2008/2009

Erika Van den Bergh, Jan Soors, Nico De Regge (INBO)

Sinds 1991 voert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) watervogeltellingen uit op de Zeeschelde, waarbij gebruik gemaakt wordt van boten die ter beschikking worden gesteld door W&Z Afdeling Zeeschelde en DAB afdeling vloot. Iedere maand wordt bij laagwater de volledige Zeeschelde (en een deel van de Rupel) afgevaren. De rivier wordt hiervoor opgedeeld in drie trajecten die gedurende drie opeenvolgende dagen worden geteld: Antwerpen-Grens, Antwerpen-Dendermonde en Dendermonde-Gent. Voor het Groot Buitenschoor wordt gebruik gemaakt van de (land)tellingen van de conservator (Frank Wagemans) omdat het gebied vanaf de boot niet volledig te overzien is. In deze bijdrage wordt een bondig overzicht gegeven van de telresultaten tijdens het seizoen 2008-2009 en een aantal trends op langere termijn.

De Zeeschelde

De zeer lage aantallen van de vorige winter zetten zich voort, ook al was de winter relatief streng. Het maximaal aantal watervogels langs de Zeeschelde kwam andermaal niet boven 16.000 en bedroeg minder dan dat van de eerste telwinter (1991/92) (Figuur 1). De verschillen tussen zomer- en winteraantallen worden kleiner.

Onderstaande tabel vat de resultaten van afgelopen winter voor de belangrijkste soorten samen. De aantallen worden getoetst aan de meest recente populatieschattingen (1 %-normen ontleend aan Wetlands International - Population Estimates 4) en vergeleken met de maximale aantallen die werden geteld in voorgaande seizoenen.

Zeeschelde	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Max		1% norm
													91/09	07/08	
Grauwe Gans	1	290	197	146	838	302	1.263	408	38	2	17	0	4.706	912	4.000
Bergeend	118	55	40	85	75	71	94	208	382	209	615	202	2.484	407	3.000
Smient			131	230	930	405	2.384	495	498		5		5.159	1.173	15.000
Krakeend	2	76	266	272	569	931	1.444	461	255	125	172	11	4.047	944	600
Wintertaling	23	141	992	902	2.251	3.082	2.208	1.981	760	49		2	28.891	3.946	4.000
Wilde Eend	2.393	2.899	2.698	3.819	4.892	4.070	6.801	2.923	796	163	703	975	15.891	4.615	20.000
Pijlstaart		1		21	42	7	12	27	3				1.186	46	600
Tafeleend			1		35	48	94	2				2	13.579	17	3.500
Kuifeend	5		8		6	8	167	10		2		8	3.090	84	10.000
Meerkoet	21	23	83	74	91	39	389	111	26	21	13		2.266	181	17.500
Kievit	672	1.615	2.276	2.325	2.669	1.736	58	381	31	42	46	83	6.561	3.008	20.000
Bonte Strandloper		3			427	545	102	224					2.338	741	14.000
 totaal	4.760	6.002	7.269	8.968	13.623	11.773	15.915	8.000	3.491	635	2.146	1.594	70.333	15.214	

Tabel 1. Resultaten van de boottellingen van watervogels 2008/2009 langs de Zeeschelde voor de belangrijkste soorten. Seizoensmaxima zijn vetjes weergegeven. Ter vergelijking wordt ook het maximum van vorig seizoen vermeld, evenals het absolute maximum sinds 1991. Aantallen die de 1%-overschrijden zijn van internationaal belang.

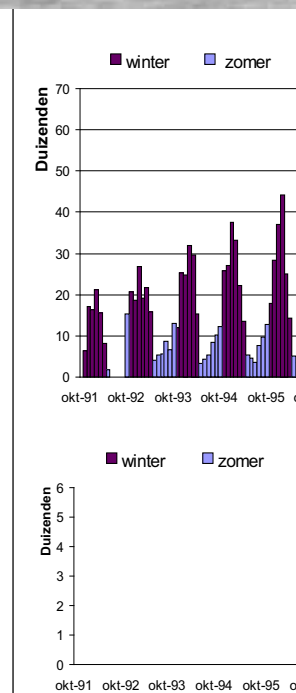
Krakeend is net als vorige winter de enige soort die de 1% norm haalt, echter enkel in december en januari. De Wintertaling vertoonde een verder afname ten opzichte van vorig seizoen, terwijl Wilde Eend een toename liet noteren (en daarmee met voorsprong de talrijkste soort wordt). Groepen Tafeleenden bleven ook deze winter opvallend afwezig. De aantallen Kieviten bleven redelijk hoog in nazomer en najaar, maar kenden daarna een sterke terugval als gevolg van de strenge vorst..

De Rupel

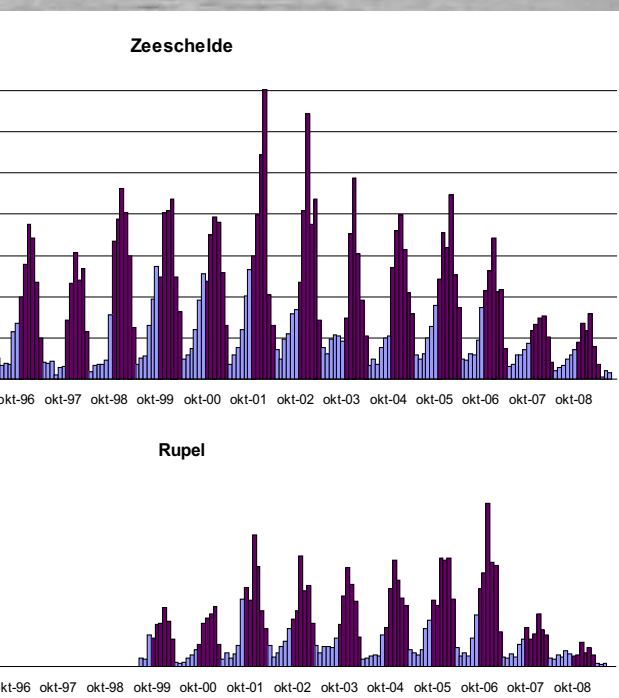
Sinds juli 1999 worden ook de watervogels langs de Rupel geteld op het traject van de monding tot de oude sluis van Wintam. Tot 2006 waren er op dit traject enkele duizenden watervogels te tellen, maar ook hier zijn de aantallen recent heel sterk gedaald. De aantallen van Wilde Eend verschillen nog nauwelijks van die van de Wintertaling. Deze laatste blijft hier voorlopig nog de

Pijlstaart foto: Raymond De Smet

Figuur 1. Maandelijkse tellingen van watervogels langs de Zeeschelde (oktober 1991-juni 2009), meegevoerd door de INBO. Onderstaande tabel vat de resultaten van afgelopen winter voor de belangrijkste soorten samen. De aantallen worden getoetst aan de meest recente populatieschattingen (1 %-normen ontleend aan Wetlands International - Population Estimates 4) en vergeleken met de maximale aantallen die werden geteld in voorgaande seizoenen. Krakeend is net als vorige winter de enige soort die de 1% norm haalt, echter enkel in december en januari. De Wintertaling vertoonde een verder afname van vorig seizoen, terwijl Wilde Eend een toename liet noteren (en daarmee met voorsprong de talrijkste soort wordt). Groepen Tafeleenden bleven ook deze winter opvallend afwezig. De aantallen Kieviten bleven redelijk hoog in nazomer en najaar, maar kenden daarna een sterke terugval als gevolg van de strenge vorst..

antallen van de watervogels langs de Zeeschelde weergegeven (1991 – juni 2009) en langs de Rupel tot aan Wintam (juli 2009) niet meegerekend.

De resultaten van afgelopen winter voor de belangrijkste soorten worden getoetst aan de meest recente populatieschattingen (van Wetlands International – Population Estimates 4) en de maximale aantallen die werden geteld in voorgaande seizoenen. De winter de enige soort die de 1% norm haalt, echter enkel de Wintertaling vertoonde een verder afname ten opzichte van de Wilde Eend een toename liet noteren (en daarmee met de soort wordt). Groepen Tafeleenden bleven ook deze winter aantallen Kieviten bleven redelijk hoog in nazomer en najaar met sterke terugval als gevolg van de strenge vorst..

meest talrijke soort en ook de enige met een typisch overwinteringspatroon. De grote groepen Pijlstaarten, Tafeleenden, Kuifeenden en zelfs Meerkoeten van weleer zijn niet meer te bespeuren.

Hiertegenover staat dat stroomopwaarts tussen Boom en Rumst zich het patroon herhaalt dat eerder op de Zeeschelde en het stroomafwaartse deel van de Rupel was waar te nemen. De toenemende aantallen overwinterende watervogels getuigen van de herstellende waterkwaliteit nu het rioolwater van Brussel gezuiverd wordt. Op dit korte traject werden tijdens de maandelijkse wintertellingen eerder ongezien hoge aantallen watervogels vastgesteld, met telkens meer dan duizend Wintertalingen (1604 in december 2008) en relatief veel minder Wilde Eenden. In januari werden er 767 Pijlstaarten waargenomen (van internationaal belang) en het aantal Tafeleenden overtrof hier dat van de Zeeschelde. Zoals eerder gemeld zijn staan de grote veranderingen in aantallen en verspreiding van watervogels in het Zeeschelde-estuarium in relatie tot wijzigingen in de waterkwaliteit en daaraan gerelateerde veranderingen in het voedselaanbod.

Rupel	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Max 95-08	Max 07-08
Bergeend	3	9	1	2	6	13	1	19	32	37	38	19	204	178
Krakeend	5	4	53	6	13	21	78	13	17	16	10		510	301
Wintertaling	1	107	63	191	391	220	435	290	23				2.090	818
Wilde Eend	214	401	99	82	37	70	104	50	20	8	5	49	1.072	518
Pijlstaart					6	8	2	31	8				254	54
Tafeleend						6				1			1.320	67
Kuifeend	36				4			2					406	97
Meerkoet	6	14	1	7		7	17	6					360	107
Kievit	49	78	146	166	122	290	4			2	1	6	887	549
Bonte Strandloper						13	16	68					574	66
totaal	332	523	434	359	405	835	462	640	376	102	68	100	5.532	1.770

Tabel 2. Resultaten van de boottellingen van watervogels tussen de Rupelmonding en de sluis van Wintam (telseizoen 2008/2009).

Watervogels langs de Rupel tussen Boom en Rumst tijdens de winter 2008/2009

Zoals op de vorige pagina vermeld werden tijdens de winter 2008/2009 voor het eerst systematisch watervogels geteld langs de Rupel tussen Boom en Rumst. Reden voor deze telling waren onder meer de snel veranderende omstandigheden van overwinterende watervogels langs onze grote rivieren, met enerzijds duidelijke verschuivingen van overwinterende watervogels van de Schelde richting Rupel en verder stroomopwaarts richting Dijle en Zenne en anderzijds het feit dat er 1139 Pijlstaarten geteld werden op 11 februari 2008 op Rupel tussen Boom en Rumst.

Rupel Boom/Rumst	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mrt	1 % norm	Max 08/09
Dodaars		1	3	2				3
Fuut	3	7	2	2	3	4		7
Aalscholver	72	77	35	3	8	12		77
Blauwe reiger	13	4	3	1	3	3		13
Knobbelzwaan		1	10					10
Soepgans			1		1			1
Bergeend	15		27	13	8	30	3000	30
Wilde eend	136	133	274	188	124	64	20000	274
Krakeend	42	106	188	157	32	54	600	188
Pijlstaart	294	216	374	767	92	50	600	767
Wintertaling	1481	1302	1604	1154	1128	916	4000	1604
Tafeleend	1	5	115	45	57	6	3500	115
Soepeend	5		1	4	1	2		4
Waterhoen	23	53	37	64	57	7		64
Meerkoet	35	18	22	71	34	10	17500	71
Scholekster						2		2
Kievit	348	845	235	76	109	8		845
Watersnip	1		1					1
Kokmeeuw	60	14	198	1433	772	999		1433
Stormmeeuw		6	8	49	41	62		62
Zwartkopmeeuw						1		1
Zilvermeeuw	11	2	6	3	5	10		11
Grote mantelmeeuw	2		2	1	1			2
Grote gele kwik		4						4
totaal	2542	2794	3146	4033	2476	2240		

Tabel 3 toont de resultaten van de tellingen langs de Rupel tussen de brug in Boom en de samenvloeiing van Nete en Dijle in Rumst. Er werd steeds geteld langs beide oevers van de rivier, met laag water en op de volgende datums: 18.10.2008, 15.11.2008, 15.12.2008, 20.01.2009, 16.02.2009 en 11.03.2009. Tijdens de tellingen werd slechts één keer de 1% norm voor watervogels overschreden, op 20 januari 2009 toen er 767 Pijlstaarten geteld werden.

Tabel 3. Resultaten van de tellingen van watervogels tussen Boom en Rumst (telseizoen 2008/2009)

Rupel.waarnemingen: Najaar 2009

Kris De Keersmaecker

Rupel.waarnemingen is een nieuwe rubriek in dit tijdschrift en de opvolger van Vogels in de Regio. De bedoeling van de rubriek is een overzicht te geven van de meest opmerkelijke waarnemingen van het voorbije seizoen en hierbij verder te kijken dan uitsluitend vogels, niettemin zal deze groep nog steeds een prominente rol in de rubriek innemen. De waarnemingen die in dit overzicht werden gebruikt zijn afkomstig van onze regionale waarnemingen website www.rupel.waarnemingen.be waarop je dagelijks kan zien wat er in onze regio is waargenomen. De regionale website is een onderdeel van de grotere nationale website www.waarnemingen.be waar je eveneens je waarnemingen kan op ingeven. Wij danken dan ook de talrijke waarnemers die de voorbije periode hun waarnemingen inbrachten op een van de websites en hopen dat ze dat in de toekomst nog veelvuldig zullen doen.

Vogels

Telkens 1 Geoorde Fuut was aanwezig op het Noordelijk eiland van 1 tot 13 september en op AWW 5 te Rumst op 16 november. Eén Roerdomp was op 22 november aanwezig op het Zuidelijk eiland. Telkens één Kleine Zilverreiger werd gezien op het Noordelijk eiland op 11 september en 9 en 11 oktober, in het Broek Denaeyer was één exemplaar aanwezig tussen 15 en 30 september met aldaar zelf 2 ex op 21 oktober, in de Kleiputten te Terhagen was ook één exemplaar aanwezig op 2 en 6 oktober en over het Niels Broek vloog eveneens één exemplaar op 19 september. Hoge aantallen Grote Zilverreigers waren aanwezig in het

Broek Denaeyer met 9 ex op 18 september, in de Kleiputten te Terhagen met 4 ex op 2 oktober en 4 ex vlogen op 10 oktober zuidwaarts over het Niels Broek.

Ooievaars werden waargenomen met 8 overtrekkende exemplaren over de Schelde te Hemiksem op 2 september, 2 exemplaren brachten op 8 september de nacht door op de verlichtingspalen aan de A12 te Aartselaar en over het Noordelijk eiland trokken in totaal 32 exemplaren over in de periode tussen 2 en 11 september. Eén Lepelaar was aanwezig op het Noordelijk ei-

land tot 20 september. Op 8 november pleisterden er tijdelijk 8 Toendrarietganzen op het Noordelijk eiland. Opmerkelijke aantallen Kleine Zwanen waren op het Noordelijk eiland aanwezig gedurende de periode van 3 tot 25 november, eerst betroffen het 5 ex maar gestaag liep het aantal op tot 26 pleisterende vogels op 21 november. Een juveniele Krooneend was op 21 september aanwezig op de Dijle te Heindonk. Eén Grote Zaagbek was op 21 november aanwezig op AWW 5 te Rumst. Eén Visarend vloog op 11 september over het Noordelijk eiland. Op 15 oktober vlogen er 3 Rode Wouwen over het Noordelijk eiland, ze kwamen telkens van over het Niels Broek en vlogen naar zuidwestelijke richting over. Nog 3 Rode Wouwen werden dan weer gelijktijdig waargenomen boven het Callebeek te Hemiksem op 25 oktober.

Blauwe Kiekendieven werden gezien op het Noordelijk eiland met één overtrekkend mannetje op 10 september en één vrouwtje op 12 oktober, nog één adult mannetje trok op 25 oktober over de Laarpolder te Schelle naar zuid. Telkens één vrouwtje Smelleken werd op het Noordelijk eiland gezien op 10 en 14 oktober en op 8 november. Eén adult Porseleinhoen liet zich op 23 september nog eens bekijken op het Noordelijk eiland. Over het Noordelijk eiland vloog één Zilverplevier op 19 september en telkens één Goudplevier op 6 september en 10 oktober, 2 Goudplevieren trokken op 11 september over. Eén Kanoet was op het Noordelijk eiland aanwezig op 4 en 5 oktober. Eén Kleine Strandloper was op het Noordelijk eiland aanwezig op 3, 4 en 6 september. Bokjes werden gezien met één exemplaar in

het Broek Denaeyer op 17 oktober en 3 ex op het Noordelijk eiland op 22 november. Eén adulte Dwergmeeuw foerageerde op 12 en 13 oktober op het Noordelijk eiland. Eén adulte Geelpootmeeuw was aanwezig langs de Rupel te Wintam tussen 6 en 11 september, nog een exemplaar werd gezien op AWW 5 te Rumst op 11 november en op het Noordelijk eiland op 13 november. Eén adulte Pontische Meeuw was op 28 oktober aanwezig op het Noordelijk eiland. Drie

Draaihals foto: Kris De Keersmaecker

Zwarte Stern waren op 6 september op het Noordelijk eiland aanwezig. Op 11 oktober werd een hoog overvliegende Velduil waargenomen boven de Sint-Bernardusabdij te Hemiksem, hij werd gemobt door twee Zwarte Kraaien en vloog daardoor laag de polder te Bazel in.

Eén Draaihals was op 14 september te bewonderen in de Rupelschorren te Niel. Een vrouwtje Gekraagde Roodstaart was op 12 en 13 september aanwezig in Hemiksem. Eén vrouwtje Beflijster was op 13 oktober aanwezig op het Noordelijk eiland. Cetti's Zangers waren opvallend aanwezig met 2 zangposten in de Rupelschorren te Niel, één zangpost op het Noordelijk eiland en tot 3 zangposten in het Broek Denaeyer. Vanaf 27 september werden er regelmatig tot 4 Baardmannetjes gezien op het Noordelijk eiland. Eén Kleine Barmsijs foerageerde op 8 november op zaden van Berk langs de Hoofdboslaan te Hemiksem. Eén Europese Kanarie vloog op 12 oktober zuidwaarts langs het Niels Broek. Over het Noordelijk eiland trokken 9 Kruisbekken op 19 oktober en 1 ex trok over op 28 oktober. Een mogelijke Ortolaan trok op 7 september over het Noordelijk eiland.

Paddestoelen

Tijdens een inventarisatie van de AMK (Antwerpse Mycologische Kring) in de Schorre te Boom en in de Kleiputten te Terhagen op 8 november werden er niet minder dan 129 soorten paddestoelen aangetroffen. Hierbij waren verschillende zeldzame soorten met verscheidene 5 Blauwgrijze Schorsmycena, 10 Groene Berkegordijnzwam, 1 Gegordelde Beukengordijnzwam, 10 Kaneelkleurige Gordijnzwam, 1 Oranje Berkenboleet, 1 Donkere Pronkrider, 3 Kousenvoutgordijnzwam, 5 Wilgenvaalhoed en 1 Viltige Vaalhoed. Nog in de Kleiputten te Terhagen werden er op 30 oktober 1 Lila Gordijnzwam en 1 Stinkende Stinkvezelkop waargenomen en op 15 oktober werden er o.a. 2 Witte Anijstrechtterzwam, 15 Gladde Wolsteelparasolzwam, 15 Groene Berkegordijnzwam, 3 Oranje Berkenboleet, 10 Kousenvoetgordijnzwam en 5 Honingkleurig Trechtertje waargenomen. Op 18 oktober werden er in het Cleydaelhof te Aartselaar 55 paddestoelsoorten waargenomen met 1 Plooirokmycena als bijzonderste. Ook op het Noordelijk eiland werden zeldzame soorten gevonden met ondermeer 1000 Kleine Bovist en 1 Gesteeld Mosoortje.

Gelieve uw waarnemingen van de winter (december tot en met februari) te posten op de waarnemingsite www.rupel.waarnemingen.be of www.waarnemingen.be.

Met dank.

Donkere Trechterzwam
foto: van Lieve Deccuninck

RupelAartjes

Kids/ouders/grootouders ontdekken samen de natuur...

Hallo, kids

Een nieuw jaar...met Natuurpunt hebben we voor de komende maanden weer een boeiend programma in elkaar geknutseld. Dit jaar starten we trouwens met iets nieuws. Kids werken in de natuur, wat dacht je daarvan?

Woensdag 27 januari: Kids op bezoeken het vogelasiel in Malderen

Voor de maandelijkse kidsactiviteit hebben we deze keer gekozen voor een bezoek aan het Vogelopvangcentrum in Malderen nabij Londerzeel. Met je zieke poes of hond ga je naar een dierenarts. Maar met een wild dier dat gekwetst raakt, is dat wat moeilijker. Daarom dat er opvangcentra bestaan waar zo'n dieren, dat kunnen vogels zijn, maar ook eekhoorns kunnen herstellen.

Vandaag kan je met je opa/oma of papa/mama en met een gids van het VOC eens kijken hoe zieke dieren opgenomen worden en waaruit de verzorging bestaat. Uiteraard brengen we een bezoek aan de kooien. Achteraf is er voor elk kind (en grootouder of ouder) een warme chocolomelk.

Praktisch: We spreken af op de parking van het Cultureel Centrum te Aartselaar om 13.45 u en op de parking van de kerk H. Hart (A12) Antwerpsestraat Boom om 14 u. en rijden met volle wagens naar Malderen.

Deelname kost 1 euro per kind en 1,50 euro voor volwassen Natuurpuntleden.

Volwassen niet-leden betalen 3 euro. Drank is hierbij inbegrepen.

Inschrijven is noodzakelijk: Bel of mail naar Ria Thys, 03/289 73 66 - ria.thys@telenet.be en meld ook je vertrekplaats: Aartselaar of Boom. We zijn terug in Boom omstreeks 16.15 u en in Aartselaar omstreeks 16.30 u

Woensdag 24 februari: Kids werken in de Oude Nete-arm Rumst

Handen uit de mouwen vandaag, met het snoeihout van de knotwilgen die de grote Natuurpunt vrijwilligers geknot hebben, bouwen we vandaag een houtmijt en zelfs een heuse teepee. Met het bouwen van een houtmijt verwennen we allerlei kleine diertjes en vogels die er zich veilig in voelen en er ook hun nesten in bouwen. En met het bouwen van de teepee, waarbij we kunnen rekenen op de vakkennis van meester Marc verrassen we beslist de burens van de Oude Nete-arm.

Afspraak: 13u45 ingang natuurgebied Oude Nete-arm aan de Kerkstraat Rumst (recht tegenover de Schoolstraat). Omstreeks 16u stoppen we met het hard labeur en verwennen we jullie met een drankje en een klein hapje.

Vooraf inschrijven bij: Marleen 03/889.70.67 of marleen.senecaut@pandora.be

Woensdag 10 maart: Aalscholvers in nesten

De lente hangt in de lucht, een prima moment om op bezoek te gaan in het vogelrijke Broek de Naeyer. Het Broek de Naeyer lijkt veraf te liggen, maar eigenlijk ligt het erg dichtbij. Met de veerboot zijn we er metéén. Tientallen aalscholvers bouwen er nu volop aan hun nesten, sommige vroege vogels zitten al op eieren. En er hangen nog geen bladeren aan de bomen, de vogels en hun nesten zijn er dan ook prima te bekijken.

Afspraak: 13u45 veersteiger Kaai Boom

Breng vooral goede stapschoenen mee en heb je al een verrekijker, breng die dan ook maar mee.

Vooraf inschrijven bij: Erik tel: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Vogelasiel Malderen foto: Erik De Maesseneer

Twee jaar Rupel/Aartjes

Twee jaar boeiende en fijne werking met kids en hun grootouders (en vaak ook hun ouders) - Ria Thys

We verschieten er zelf van! We kunnen momenteel terugblikken op twee geslaagde jaren van samenwerking om ook voor onze jongste leden een educatief verantwoord, maar ook aangenaam activiteitenaanbod te voorzien.

Even wat historiek. In januari 2008 verscheen het eerste nummer van Rupel.blad. Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar bundelen hun krachten en bezorgen hun leden een zeer verzorgd ledentijdschrift. Groot voordeel: de leden van Rupelstreek en Aartselaar kunnen kiezen uit een ruim aanbod van activiteiten. Ze kunnen bovendien beleidsdossiers, natuurontwikkelings- en natuurbeheersprojecten in een ruimere regio opvolgen.

Een gepast woord van dank gaat hierbij uit naar onze lay outer Fried Happaerts, die – vaak onder serieuze tijdsdruk – toch steeds een Rupel.blad weet klaar te stomen om u tegen te zeggen. Uiteraard is de inbreng van velen (tekstschrijvers en fotografen) hierbij onontbeerlijk. Ook aan hen, dank je wel !

In de voorafgaandelijke jaren waren de natuurgidsen in Aartselaar al gestart met sporadisch een kidsactiviteit aan te bieden: een vogelvoederkrans maken, een prikbord met natuurlijke materialen, knutselen van een egelhuis, ... telkens met groot succes.

Vandaar dat Erik De Keersmaecker het idee opperde om vanaf het begin van de samenwerking tussen Aartselaar en Rupelstreek op regelmatige basis "iets" aan te bieden aan kinderen. Dat

Foto: Luk Smets: Met Hilae de spinnenwereld verkennen

iets moest wel prettig zijn, op kindermaat, en natuurlijk een ontdekking inhouden van het mooie dat de natuur te bieden heeft. En vermits we weten dat op woensdagnamiddag grootouders heel vaak hun kleinkinderen bij zich hebben, waren deze beide doelgroepen voor ons toch wel een publiek waar we ons van in den beginne op richtten. We spraken af één keer per maand op een woensdagnamiddag, meestal gedurende een tweetal uren, kids en grootouders samen te brengen. De ene keer ergens in de Rupelstreek, de andere keer in Aartselaar.

En zo kon onze eerste activiteit van start gaan op woensdag 16 januari 2008: we gingen vogels kijken op het Noordelijk Eiland in Wintam. En dat was meteen een schot in de roos. Dat bewijst wel bijgevoegde foto. Lekker ingeduffeld kwamen ca 30 kids en vooral grootouders (maar toch ook enkele ouders) afgezakt naar het veer in Schelle. Het Noordelijk Eiland is altijd goed als vogelobservatieplaats. En bovendien zitten de vogels er heel kortbij, met de nodige verrekijkers en telescopen ging voor de meeste kinderen (en hun grootouders) een nieuwe wereld open.

Dat trimester hadden we in februari en maart nog twee braakbalpluismiddagen gepland: een overrompeling in Aartselaar, in Rumst was het iets rustiger.

In elk geval: ook wij waren dermate enthousiast door het project dat we voor de rest van het jaar elke maand wel iets planden.

Meestal is de doelgroep kinderen van basisschoolleeftijd, maar we boden ook al enkele kleuteractiviteiten aan. En ook de jongeren van de eerste graad van het middelbaar onderwijs worden sporadisch aangesproken. De praktijk leert wel dat zij iets minder afkomen op dit aanbod. Misschien schrikt de benaming Kids hen wel af begrijpelijk !

Foto: Luk Smets: Onze eerste kidsactiviteit: Met Erik vogels kijken op het Noordelijk Eiland

We hebben eens even terug gekeken naar wat er allemaal al geweest is:

- Vogels kijken op het Noordelijk Eiland
- Drie braakbalpluismiddagen (februari en maart 2008, januari 2009)
- Knutselen van een vlindervilla
- Op kraambezoek in de Walenhoek in Niel
- Naar het Broek De Naeyer in Klein-Willebroek
- Op ontdekking in de Maaienhoek in Schelle
- Bang van een spin (september 2008 en 2009)
- Herfst in de Walenhoek
- Wintervoeding voor vogels
- Kijken naar watervogels langs de Rupel
- Bezoek aan de kinderboerderij in Wilrijk
- Lente in het Cleydaelhof
- Op zoek naar steenuiltjes in Schelle
- Op bezoek bij de kruidenvrouw
- Woelen in de poelen van Maaienhoek
- Bezoek bij de koeien van een echte boerderij
- Naar het Fort van Liezele
- Op zoek naar diersporen in het bos
- Een voederhuis knutselen voor de vogeltjes

Toch al een aardig lijstje. We hebben nog maar één keer een activiteit moeten annuleren omdat er te weinig belangstelling was: in november planden we een bezoek aan de Barelhoeve in Bornem. Nochtans een fijne bestemming. Maar misschien gaf het feit dat we in de zomermaanden nog een boerderij bezocht hadden, wel de indruk dat het iets gelijkaardig was. Nu ja, we leren van onze ervaringen.

En wat biedt het komende jaar?

In dit Rupel.blad kan je al de activiteiten van januari tot en met maart vinden. Deze maand brengen we een bezoek aan het vogelopvangcentrum in Malderen bij Londerzeel. In februari starten we met iets totaal nieuws: we gaan echt werken in de natuur. We kiezen daarvoor de Oude Nete-arm in Rumst. En in maart kan je mee naar de aalscholvers in het Broek De Naeyer.

Maar onze gedachten reiken al veel verder. In 2010 plannen we al zeker een middag over brandnetels en andere kruiden, we gaan ook dierenwoningplaatsen zoeken in het Aartselaarse Solhof en we gaan papierscheppen. En vermits een jaar 12 maanden telt, zal je zeker nog andere kidstochten mogen verwachten.

Hierbij toch een woord van dank aan de initiatiefnemers en de "begeleiders" van deze kidsactiviteiten: Erik De Keersmaecker, Ilse Wachters, Marc Zegels, Ronny Verelst, Hilde Janssens, Luk Smets en Ria Thys. Zij besteden toch telkens een aantal uren van hun tijd om op stap te gaan met de kids of om te knutselen. En vooral bij de knutselactiviteiten komen daar soms dagen van voorbereidend werk bij kijken. Maar de appreciatie die we ondervinden bij het zien van de glunderende kindersnoeten en de dankbaarheid bij grootouders en ouders geeft ons zeer zeker het nodige enthousiasme om hier mee verder te gaan.

Grootouders, ouders en natuurlijk de kids zelf:

mochten jullie een leuk idee hebben om samen te doen in of met de natuur, laat het ons zeker weten. Wij doen dan ons best om er iets heel tof van te maken ! En was je er nog nooit bij? DAN MOET JE ZEKER EENS DEELNEMEN !!!!!

Foto: Ria Thys: Met Ronny een vlindervilla knutselen

Foto: Erik De Keersmaecker: Het konijnspeel tijdens het spoorzoeken met "meester" Marc

Foto: Jan Eulaers: Met Ilse op lentetocht in het Cleydaelhof

Natuurpunt Aartselaar organiseert met jouw hulp opnieuw een padden-raapactie!

Ronny Verelst

Padden en kikkers op het liefdespad !

Sedert lang organiseren de natuurgidsen van Natuurpunt Aartselaar raapacties van overtrekkende padden, kikkers en salamanders in de Groenenhoek. Omdat de aantallen amfibieën de laatste jaren sterk teruggelopen waren, rees de vraag of de actie nog wel zinvol was op deze locatie.

Vorig jaar kregen we een duidelijk antwoord op onze vraag. We slaagden er in om weer 161 padden, 52 salamanders en 14 kikkers over te zetten. Spijtig genoeg werden er weer 61 amfibieën doodgereden door onvoorzichtige chauffeurs...

Onze actie heeft dus nog wel degelijk zin en daarom gaan we ook dit jaar verder...!

In februari en maart organiseren we raapacties van overtrekkende padden, kikkers en salamanders in de Groenenhoek. We helpen deze dieren bij het vallen van de schemering. Tot ongeveer einde februari is dit reeds van ca 18 à 18.30 u tot 20 à 20.30 u. In maart – als het al iets langer licht blijft – spreken we af rond 19 u en wandelen meermaals op en neer tot ca 21 u. Alle hulp hierbij is dan welkom !

Meebrengen: een zaklamp en indien mogelijk een fluorescerend vestje of een fluobandje. Wij bezorgen je bij deelname een mooie kleurenfolder met heel veel wetenswaardigheden en prachtige foto's over deze amfibieën.

Wil je **meer info**, neem dan contact op met Ronny Verelst, 0475/58 55 70 – ronnyverelst@telenet.be

Als je bereid bent aan de raapactie deel te nemen, laat het dan weten. We sturen je dan ten gepaste tijde een tabel, waarop je – indien mogelijk – jouw vrije avond (en) kan aanduiden.

We stellen daarna een taakverdeling op, waarbij "nieuwelingen" steeds met een "ancien" kunnen meegaan. Hartelijk dank voor je medewerking.

foto Marijke Van de Broeck

Cursus voorjaarsbloeiërs voor beginners

In het voorjaar starten we een nieuwe cursus voor beginners met als thema voorjaarsbloeiërs. Ideaal voor iedereen die graag meer wil weten over de bloemen en planten die je in onze natuur, langs wegen en berm... kortom overal, tegenkomt. Deze cursus is een ideale start voor wie wil kennismaken met onze mooie en boeiende inheemse planten.

Het programma bevat twee theorielessen die zullen doorgaan op een avond in de week. Tijdens deze lessen worden de verschillende inheemse plantenfamilies, en hoe ze te herkennen, besproken. Onze lesgever is Hans Vermeulen van Natuurpunt Educatie.

Tijdens twee wandelingen in het weekend wordt deze theoretische kennis dan onmiddellijk getoetst aan de praktijk.

Inschrijven: stort 14 euro of 10 euro (-16 jaar) op rekening 001-3845875-95 van Natuurpunt Rupelstreek, kern Boom-Rumst, met vermelding: cursus voorjaarsbloeiërs, je telefoonnummer en eventueel emailadres. Niet NP-leden betalen 20 euro.

De cursus wordt georganiseerd door de kern Boom- Rumst.

Info: Fried Happaerts : friedh@telenet.be f 03/888 81 15.

Agenda:

Vrijdag 23 april: 19u30-22u: Eerste theorieles in de Schorre te Boom

Zaterdag 24 april: 14u tot 17u : Eerste praktijkwandeling in en rond de Oude Nete-arm te Rumst. Hier zoeken we voorjaarsbloeiërs in een natte beemdweide, een pioniersbos en langs de Netedijk.

Vrijdag 30 april: 19u30 tot 22u: Tweede theorieles in de Schorre te Boom

Zaterdag 1 mei: 14u tot 17u: Tweede praktijkwandeling in de Kleiputten van Terhagen. Hier verkennen we de bossen, moerasgebieden en zandvlakten van de Terhaagse kleiputten op zoek naar planten en bloemen.

Let op: de theoriemomenten in de Schorre gaan telkens door in het nieuwe congrescentrum. Het congrescentrum is ook bereikbaar via de parking langs de Kapelstraat.

Pinksterbloem – foto wikipedia

Cursus Natuurfotografie

Sinds er meer betaalbare digitale toestellen op de markt zijn, zijn er ook meer natuurliefhebbers die, wat ze waarnemen in de natuur, willen vereeuwigen. In deze tweedelige cursus zal je je fototoestel beter leren gebruiken bij het nemen van natuurfoto's. Je zal meer vernemen over o.a. beeldcompositie, kleuren, belichting, scherpstelling, ... Een goede foto maken is immers heel wat anders dan op een knopje drukken. Daarvoor moet je niet alleen het juiste voorwerp of de juiste situatie voor de lens hebben. Je moet ook inzicht hebben in enkele technische aspecten rond digitaal fotograferen. Zo maak je de leukste foto's!

Voor de theorie- en de praktijkles hebben we Marc Bruyndoncx bereid gevonden om ons wegwijs te maken in de boeiende wereld van de natuurfotografie. Marc is lid van de Aartselaarse fotoclub FODIAC en van FFFS (Fauna Flora Fotoclub Schoten).

Concreet:

Theorie: donderdag 22 april van 19.30 u tot 22.30 u in lokaal Fodiak, B. Van Ertbornstraat 7 te Aartselaar. Het lokaal bevindt zich aan de achterzijde van het Parochiaal Centrum.

Praktijk: zaterdag 24 april van 9 u tot 12 u in de Hobokense Polder: afspraak aan station Hoboken Polder, Berkenrodelei Hoboken

Meebrengen: theorie en praktijk: digitaal fototoestel, bij praktijk: ook stevige wandelschoenen of laarzen en lange broek die vuil mag worden

Inschrijven verplicht bij Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be.

De **deelnameprijs** bedraagt voor leden van Natuurpunt: 12 euro – Niet-leden betalen 16 euro. Het juiste bedrag met vermelding van naam en tel.nr. en of mail dient gestort te worden op rekeningnr 979-9767548-41 van Natuurpunt Aartselaar.

Foto: Chris Verwaest: Voorjaarsbloesem

Cursus van spechten tot nachtzwaluwen...

De inschrijvingen voor deze nieuwe langlopende vogelkijkcursus lopen als een trein, momenteel hebben reeds 24 mensen zich ingeschreven. Wil je er begin maart bij zijn voor het eerste theoriemoment, aarzel dan niet langer om in te schrijven. Het aantal deelnemers is immers beperkt tot 35 deelnemers.

Hieronder een overzicht van de cursusmomenten:

Woensdag 3 maart: Theorie 1

Afspraak: 19u30 De Schorre, zaal Noeveren, Schommelei 1 Boom

Zaterdag 13 maart: Blaasveld Broek/Broek de Naeyer/Biezenweiden

Afspraak: 8u kerk H.Hart, Antwerpsestraat, Boom – Einde 17u

Woensdag 31 maart: Theorie 2

Afspraak: 19u30 De Schorre, zaal Noeveren, Schommelei 1 Boom

Zaterdag 17 april: Bustocht Oostkantons

Afspraak: 7u30u parking kerk H.Hart Antwerpsestraat Boom – terug in Boom omstreeks 21u

Zaterdag 22 mei: Daguitstap Meerdaalwoud/Groot Broek Sint-Agatha-Rode

Afspraak: 8u parking kerk H.Hart Antwerpsestraat, Boom – terug in Boom omstreeks 19u

Woensdag 2 juni: Theorie 3

Afspraak: 19u30 De Schorre, zaal Noeveren, Schommelei 1 Boom

Zaterdag 12 juni: Groot Schietveld/Kalmthoutse heide

Afspraak: 13u30 parking kerk H.Hart Antwerpsestraat, Boom – terug in Boom omstreeks middernacht

Zaterdag 26 juni : Bustocht Groene Jonker/Zouweboezem Utrecht

Afspraak: 7u30 parking kerk H.Hart Antwerpsestraat Boom – terug in Boom omstreeks 21u

Zaterdag 31 juli: Noordelijk eiland Wintam

Afspraak: 18u15 parking Tolhuis, Tolhuisstraat Schelle – einde om 21u

Let op: de theoriemomenten in de Schorre gaan telkens door in zaal Noeveren (1e verdiep) in het nieuwe congrescentrum. Het congrescentrum is ook bereikbaar via de parking langs de Kapelstraat.

Interesse: stort 55 euro (bustochten op 17 april en 26 juni inbegrepen) op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek 2845 Niel, met vermelding: Cursus: van spechten tot nachtzwaluwen, je telefoonnummer en eventueel email-adres. Min. 16 jarigen betalen 42 euro.

Niet-Natuurpuntleden betalen 79 euro (lidmaatschap Natuurpunt inbegrepen).

Meer info: Erik De Keersmaecker tel: 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Waterspreeuw
foto: Fons Van den Heuvel

Wateronderzoek in de kleiputten van Terhagen

Marleen Senecaut, Tinne Bellon

7 september 2009, ondertussen al even geleden, kreeg ik een mailtje van Tinne Bellon, met de vraag of er in de kleiputten geschikte waterpartijen waren voor uitgebreid wateronderzoek met de vierdejaars van het OLVI Boom. De vierdejaars worden verondersteld om op het terrein een grote verscheidenheid aan organismen vast te stellen. Daarom kiezen de leerkrachten van het OLVI al jaren als studieterrein, als biotoop, voor een beek. Liefst een waterplas waar een groot aantal verschillende diertjes in te vinden zijn.

Jarenlang gingen we naar het Blaasveld Broek, vertelt Tinne, leerkracht biologie in ASO, omdat onze vaste en deskundige begeleiders Myriam Van Den Broek en André Peeters van De Gagel (vereniging voor creatieve natuurbeleving) met dit terrein vertrouwd zijn en we er telkens behoorlijke resultaten boekten. Telkens vonden we minstens 20 verschillende macro-invertebraten. Alle weersomstandigheden hebben we al meegeemaakt: stralende zon, gietende regen, ijzige kou.

Maar dit jaar stond er te weinig water.

Tinne en collega Els Verhoeven, leerkrachten Natuurwetenschappen TSO, waren een beetje ten einde raad. Waar konden ze in een mum van tijd nog een geschikte plaats vinden om toch de zo belangrijke en vooral leerrijke activiteit te laten doorgaan. Hun hoop werd gesteld op mijn streekennis van de kleiputten.

Het water moet immers aan verschillende aspecten voldoen om in aanmerking te komen.

Zondagmorgen 13 september hadden we afgesproken. Vijf natuurbewuste dames gewapend met emmer en schepnetje, vertrokken op zoek naar waterpartijen die in aanmerking kwamen voor een uitgebreid wateronderzoek.

Onze eerste stop was in het recreatiegebied De Schorre. Het eerste water-spotje dat in aanmerking kwam werd al onmiddellijk op de proef gesteld en met ons schepnetje en emmertje van natuurgids Myriam, hadden we na een paar keer goed scheppen al vangst. Toch werd de plek afgekeurd door de moeilijke bereikbaarheid, gevaarlijk en te kleine variatie aan kleine inver-

tebraten.

De volgende plek was in de kleiputten zelf, waar de gracht parallel loopt met de Kapelstraat. Al snel werd duidelijk, dat door de grote aanwezigheid van bomen en weinig zonlicht het water ongeschikt was voor een interessant en leerrijk onderzoek. De laatste spot die ik in gedachte had was een van de rietvelden in de kleiputten. Het was wel even stappen en om tijd te besparen reden we met de auto zo dicht mogelijk naar de bewuste plek. Vingerkruisend gingen we richting rietveld, waar we in volle zomer de kikkers luidkeels horen kwaken, de libellen er lustig op rondvliegen en waar je onmiddellijk feeling hebt met de natuur. Een klein paadje loopt dwars door het rietveld en staat meestal gedeeltelijk onder water door de kleiige ondergrond. Tinne, Els en natuurgids Myriam, waren onmiddellijk verkocht bij het zien van de voorgestelde plaats. Met grote nieuwsgierigheid ging Myriam met haar schepnetje door het water. Bij een eerste schep zat het net al vol kleine levende beestjes en kon waterspecialiste Myriam in een mum wel 10 verschillende diertjes onderscheiden. De plek werd direct goedgekeurd en beantwoordde meer dan 100% aan de verwachtingen.

Afspraken werden gemaakt en de leerlingen van de vierdejaars konden uitkijken naar de wateronderzoekdagen in de kleiputten. De reacties van de leerlingen waren zeer positief, in de eerste plaats waren ze verwonderd over het grote aantal en de verscheidenheid aan beestjes in zo weinig water. Verder was er ook de bewondering over de pracht van sommige exemplaren, de blikvanger was een staafwants. IJverig zochten ze met hun schepnetjes tussen het riet om hun tentoonstelling zo groot mogelijk te maken. Zelfs determineren vonden ze in die omstandigheden niet saai.

Natuurbewust als 15 jarigen zijn werden alle beestjes weer terug vrijgelaten en konden de leerlingen met een gerust hart terug naar school vertrekken.

Na de wateronderzoekdagen met de leerlingen kreeg ik een uiterst positief

mailtje van Tinne. Wat hebben wij geluk gehad dit jaar! Met mooi weer, in een prachtige omgeving hebben we met de 259 leerlingen kunnen genieten.

Iedereen was enthousiast en de resultaten van het water waren erg goed. Lees zelf maar.

1	duikerwants
2	Eenoogkreeftje
3	geelgerande waterkever
4	larve van een eendagsvlieg
5	larve van een glazenmaker 1
6	larve van een glazenmaker 2
7	larve van een kokerjuffer
8	larve van een pluimmug
9	larve van een slijkvlieg
10	larve van een vedermug
11	larve van een waterjuffer
12	ovale poelslak
13	ruggenzwemmer
14	Schaatsenrijder
15	Staafwants
16	waterkever(zwarte)
17	Watertreder
18	Watervlo
19	Zwemwants

Chemisch gezien waren de resultaten ook goed, alleen de opgeloste zuurstof was vrij laag: 3 mg/l. Oorzaak?

De totale hardheid bedroeg meer dan 30°d. Dit zal waarschijnlijk met de kalkrijke ondergrond te maken hebben.

Verder geen ammonium, nitriet of nitraat en een pH tussen 6 en 7. De wattertemperatuur bedroeg 13°C.

Tinne en haar team waren ontzettend dankbaar met het noodscenario en hopen in de volgende jaren terug gebruikt te mogen maken van het rietveldje in de kleiputten. Van ons heb je alvast de zegen, Tinne.

Boomplantactie in Bos N

Sven Lambrecht

Het stond reeds lang op ons prioriteiten-lijstje: de nieuwe aanplant van een inheemse haag langsheen de grens van Bos N. Op deze manier willen we enerzijds een visueel scherm plaatsen t.o.v. de bestaande weg en anderzijds past deze aanplant ook in de aanleg van een educatieve vlinderweide. De struikenhaag zorgt dan in de eerste plaats voor een grotere en meer diverse natuurwaarde in Bos N. Gezien de omvang van het project,

tje een ware hel: de plaatselijke ondergrond bleek eerder uit steenpuin dan grond te bestaan. Uiteindelijk werd het graafwerk toch tot een goed einde gebracht, mede (of vooral?) dankzij enkele 'ik betaal er straks ene op café'-beloftes van ondergetekende aan zijn leerlingen.

Zaterdag 28 november werd het plantgoed afgehaald aan de serre van het gemeentelijk ecohuis. De bestelling gebeurde in het kader van de "Behaag Natuurlijk..." -actie, en de plantjes werden ons vriendelijk aangeboden door de milieudienst van de gemeente Boom.

Maandag 30 november was het

dan de beurt aan basisschool Boom Park. Meester Wim Van Rymenant had alle vierde leerjaren gemobiliseerd om deze dag een boom te komen planten. Allen gewapend met werkhandschoenen, spades, laarzen en een geel fluovestje kwamen zo'n 100 handen helpen! Op ongeveer 2 uur tijd werden vakkundig 300 jonge boompjes de grond in geduwd, en werd daarmee een 'nieuw bosje' gecreëerd.

Dinsdag 1 december ging ik zelf nog eens kijken naar de uitgevoerde werken en het resultaat bewonderen van onze samenwerking. Eén van de leerlingen van school Boom Park had trots zijn mama en papa meegebracht en vertelde fier dat hij wel 16 bomen geplant had! Honderduit vertelde hij over 'zijn' nieuwe bos... Missie geslaagd, denk ik dan.

Met grote dank aan alle betrokken partners !

besloten we om er een goed gecoördineerde samenwerking tussen Buso-school Groenlaar, Basisschool Boom Park, de gemeente Boom en Natuurpunt van te maken. Vrijdag 27 november was het eerst de beurt aan Buso-school Groenlaar. Met 11 sterke leerlingen en drie (nog sterkere) leerkrachten trokken we met guur winterweer het veld in. Er stonden die dag zo'n 300 plantputten op het programma. Wat eerste vlotjes haalbaar leek, werd na een halfuur-

Halloween in een vleermuizenbunker ...

Sven Lambrecht

Vrijdag 30 oktober werd er op vele plaatsen Halloween gevierd. Maar nergens was de inzet zo origineel als op Buso-school Groenlaar. Met drie klassen werd er immers terug naar de vleermuizenbunker in Hof ten Eycken (Rumst) getrokken. Doel van de dag was om de bestaande ijskelder verder uit te graven. Vorig jaar had school

Groenlaar reeds een eerste werkdag gepland, en vandaag zouden we het werk afmaken...

Ofschoon de werkploeg van vorig schooljaar me de oren van m'n kop zaagde om nòg eens te mogen gaan werken, werden er deze keer andere klassen en leerlingen geselecteerd. Kwestie van iedereen eerlijk aan bod te laten komen.

Met elf leerlingen (uit de richtingen bouw, hout en schilderen) en drie

leerkrachten werd het weer een dag van hard zwoegen. De ploeg was zo enthousiast dat ik nauwelijks mijn inleidende uitleg begonnen was, of ze stonden reeds in ontbloot bovenlijf en met het pikhouweel in de hand te spitten in het donker. Gelukkig hadden we nu ook weer de logistieke steun van de gemeente Rumst en konden we de volledige ijskelder verlichten m.b.v. een generator.

's Middags werd er amper een half-

uurtje pauze gehouden. De leerlingen waren wérkelijk niet te houden. De leerkrachten die erbij waren hadden hun 'gasten' nog nooit zo hard zien werken. Zou het er voor iets tussenzitten dat ik had gezegd dat ze al het geld dat ze vonden mochten houden ...?

Op het einde van de dag werd het volledige vloer-niveau van de ijskelder blootgelegd. Enkel in het midden restte er ons nog een soort waterput. De grond hierin was kletsnat en bewijst dat we het grondwaterpeil bereikt hadden. Dit is goed nieuws, want overwinterende vleermuizen houden vooral van een vochtig constant milieu. We zijn dan ook erg nieuwsgierig naar de vleermuizen-telling van deze winter.

We nodigen jullie alvast uit om op de komende Nacht van de Vleermuis in augustus 2010 een kijkje te komen nemen !

Meldpunt marterachtigen

Peter Hofman

Omdat de kennis over de verspreiding en de ecologie van marterachtigen in Vlaanderen grote leemten toonde, werd in 1998 door het IBW (Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer) het marternetwerk opgestart.

Meer dan 130 vrijwilligers verzamelen daarbij zoveel mogelijk gegevens om een beter inzicht te krijgen in de levenswijze en de populatiegrootte van onze marterachtigen. Daar deze roofdieren vooral een nachtelijk leven hebben, zijn de zichtwaarnemingen van levende marters zeer beperkt. Het onderzoek richt zich daarom vooral op het verzamelen van verkeersslachtoffers. Deze dieren worden ingevroren en op regelmatige basis opgehaald door het IBW voor verder onderzoek. Men bekijkt hier de soort, het geslacht, de leeftijd, maaginhoud, algemene conditie,... enz.

In Vlaanderen komen zeven marterachtigen als inheemse soort voor. Hiervan zijn de das en de otter allicht de bekendste soorten. Daarnaast komen ook boom- en steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel in het Vlaamse landschap voor. Onze marterachtigen behoren tot de orde van de roofdieren en vormen zeer goede indicatoren voor de kwaliteit van het landschap. Ze staan aan de top van de voedselpyramide en hebben specifieke behoeften wat betreft hun jacht- en leefgebied. Hierdoor zijn ze goede "graadmeters" van ons milieu. In gebieden waar het goed gaat met de marterachtigen, mogen we aanne-

men dat er een natuurlijk evenwicht is tussen een heleboel planten en dieren. Na 10 jaar onderzoek werden in onze regio 51 verkeersslachtoffers ingezameld. De bunzing voert ons lijstje aan met niet minder dan 37 dieren. Ondanks enkele trouwe medewerkers, vermoeden we echter dat we heel wat waarnemingen missen.

Vandaar dat ook jouw hulp een meerwaarde kan bieden aan ons onderzoek. Als je een marterachtige waarneemt, is het voor ons van groot belang dat je deze waarneming doorseint. Voor de volledigheid graag met vermelding van de datum, de soort, straatnaam en gemeente. Zeker als je een dood exemplaar ziet liggen, is het belangrijk dat je dit zo spoedig mogelijk meldt zodat een medewerker het dier kan gaan ophalen. Uiteraard is het niet altijd duidelijk of het nu om een jonge kat of een marter gaat. Toch zijn de grootte (kleine, slanke kat), de behaarde staart, de kleur en de typische muskusgeur enkele goede kenmerken. Geef ook bij twijfel gerust een seintje, dan komt een medewerker wel even ter plaatse.

Vervoer echter zelf geen marterachtigen. Ze zijn bij wet beschermd en men dient over de nodige vergunningen te beschikken om ze te vervoeren of in het bezit te hebben. Indien nodig kan je ze wel verplaatsen naar de stoeprand zodat het dier niet door een tientonner in een behaard tapijtje verandert.

Samen met het verzamelen van de

Boommarter foto: Fons Van den Heuvel

marterachtigen worden er vaak kortlopende projecten ondersteund.

Zo hebben we een tijdje eekhoorns ingezameld om het voorkomen van de verschillende truffelsoorten te onderzoeken. Nadien was er een studie ivm het voorkomen van de vossenlintworm en werden er ook vossen ingezameld. Nog later kwamen er vleermuizen bij. En dan uitwerpse-len van vossen.

Momenteel loopt het verzamelen van vleermuizen nog. Moest je dus ergens een dode vleermuis vinden, dan vries ik die ook in. Die nevenactiviteiten gaan steeds gepaard met een of andere thesis of kortlopend onderzoek. Vossen op zich moeten nu niet meer ingezameld worden, maar als ze toch worden ingevroren, dan doet men er nog wel onderzoek op.

Voor meer informatie of het melden van waarnemingen kan je steeds terecht bij Peter Hofman op het nummer 03/887.86.99 of via het sturen van een mailtje naar stanlo@skynet.be

Natuurkalender Rupelstreek

Donderdag 14 januari: Vergadering Natuurpunt Rupelstreek

Afspraak: 20u bezoekerscentrum de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Zaterdag 16 januari: Een dagje Rupelstreek...

Voor onze eerste daguitstap van 2010 blijven we dichtbij huis. Voor de middag bezoeken we de EMABB-site in de Boomse wijk Noeveren. In deze omgeving komt het verleden weer tot leven.

Onze gids is Stan Van Assche, vrijwillige medewerker van EMABB en ook van Natuurpunt.

Tijdens de middag kan je in de cafetaria van 't Baksteentje genieten van een typisch streekgerecht: schep met frieten. Lust je geen schep, dan kan je eventueel je picknick meebrengen.

Na de middag gaan we op bezoek in Walenhoek voor een winterse wandeling.

Afspraak bezoek EMABB: 10u 't Baksteentje Noeveren Boom

Aansluiten voor een bezoek aan Walenhoek kan om 13u30 aan het bezoekerscentrum De Paardenstal Boomsestraat 221, Hellegat-Niel

Inschrijven kan tot 9 januari door een storting van 3,50 euro (enkel bezoek EMABB) of 14,50 euro (bezoek EMABB en middagmaal in 't Baksteentje) op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Bezoek EMABB het aantal personen, je telefoonnummer en eventueel email-adres..

Meebrengen: voor het bezoek aan Walenhoek breng je best een verrekijker en laarzen mee.

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

EMABB Noeveren Boom
foto: Erik De Keersmaecker

Zaterdag 23 januari: Natuurbeheerswerken in de Kelderijlei

Vanaf maandag 18 januari komt de professionele terreinploeg van Natuurpunt uit Mechelen in dit natuurgebied de noordelijke en de oostelijke houtkant afzetten, dit in het kader van het zesjaarlijks hakhoutbeheer. Zo kunnen boomsoorten als els, wilg, Noorse esdoorn en inlandse vogelkers opnieuw uitschieten om terug een ondoordringbaar struikgewas te vormen: ideaal voor heel wat vogels en kleine zoogdieren. Met het kleiner houtig materiaal van deze beheerswerken gaan we de aanwezige houtmijt verder uitbouwen: een prima schuilplaats en nestgelegenheid voor ondermeer winterkoning, heggenmus en roodborst. Ook pad en hazelworm zoeken hier graag een onderkomen.

Afspraak: 9u tot 12u aan de ingang van het natuurgebied. De Kelderijlei is een zijstraat van de Steenwinkelstraat, Schelle, ter hoogte van huisnummer 132.

Meebrengen: werkkledij en stevige handschoenen

Info: Francis Mertens; tel 03/887.15.24 of francismertens@hotmail.com

Zaterdag 30 januari: Boottocht op de Schelde

Tijdens deze heen en weer boottocht op de Schelde richting Baasrode varen we langs de mooiste rivieroeveren van West-Europa. Onderweg kan je genieten van de natuurpracht van de rivier die tijdens de winter bezwommen wordt door duizenden watervogels. Erika Van den Bergh van het INBO is onze gids aan boord.

Afspraak: 10u15 (stipt) veersteiger, einde Tolhuisstraat Schelle

Meebrengen: picknick, drank is te koop op de boot, alsook soap.

Inschrijven: stort voor 23 januari 12 euro (volw.) of 8 euro (-16 jarigen) op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Boottocht Schelde, het aantal personen en je telefoonnummer en eventueel emailadres.

Info: Erik De Keersmaecker 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Vrijdag 5 februari: Ledenavond Natuurpunt Rupelstreek

Vanavond ben je welkom op onze jaarlijkse ledenavond in de Schorre. Na onze klassieke start met een terug- en een vooruitblik op de projecten van Natuurpunt Rupelstreek en kern Boom-Rumst, gaan we weer even klassiek op wereldreis:

Met Eddy Stuer kijken we naar de bouw van de New Belgica en met Raymond De Smet gaan we op reis naar het Griekse eiland Lesbos. Even klassiek sluiten we de avond af met een enkele hapjes en drankjes.

De bouw van de replica van legendarische Zuidpoolvaarder de Belgica

De Belgica-expeditie van Adrien de Gerlache naar Antarctica was een nooit eerder gezien wetenschappelijk exploit: voor het eerst in de geschiedenis overwinteren mensen op Antarctica.

Deze mijlpaal staat in de wereldgeschiedenis genoteerd anno 1897-1899. Omdat we Adrien de Gerlache en zijn legendarische odyssee nooit mogen vergeten gaan we zijn driemaster Belgica nabouwen. Zo brengen we het belangrijkste schip uit België's maritieme geschiedenis tot leven.

En hoe: ongeveer 500 personen uit de sociale doelgroepen krijgen opleidings- en tewerkstellingskansen op de arbeidsmarkt. Het schip wordt Vlaams cultureel ambassadeur in binnenlandse en buitenlandse havens en zal, de oorspronkelijke expeditie naar Antarctica indachtig, een klimaat missie verkondigen over de hele wereld. Tijdens de bouw, die ongeveer vijf jaar zal duren, kan U samen met duizenden andere bezoekers komen kennismaken met het schip, haar geschiedenis en haar toekomstige missie. De komende maanden en jaren verwachten we uw steun en uw bezoek op de Belgicawerf, Noeveren 26 te Boom.

De bouw van de Belgica is een realisatie van De Steenschuit vzw in samenwerking met de VDAB.

Overwintering Belgica 1897-1899 op de Zuidpool

Lesbos: Vogelsnelweg van Afrika naar het Noorden

Als voorbereiding voor zijn 10de bezoek aan dit prachtige Griekse eiland, heeft Raymond een fotopresentatie samengesteld om geïnteresseerden over de streep te trekken om ook eens een bezoek te brengen aan zijn geliefde Lesbos. Dit aan de hand van foto's genomen tijdens de voorbije 5 jaar met de nadruk op het vogelgebeuren aldaar. Buiten exceptionele mogelijkheden voor fotografen is het er zeker ook genieten voor alle soorten natuurliefhebbers. Aangezien er een rijkdom is

aan voedsel, beginnend in de bodem, die rijk is aan grondstoffen is het een paradijs voor planten met als uitschieter o.a. 70 orchideeënsoorten en ondersoorten. En het verhaal loopt verder door de veelvuldigheid aan bloemen en die dan weer een bron zijn voor massa's insecten die op zich verder de chain of life aanvullen voor vogels. Deze maken een dankbare stop op het eiland om zich aan te sterken, zodat ze nog duizenden kilometers verder kunnen reizen. Zoals bvb. de Kleine strandloper die zeker nog tot Siberië doortrekt. Ook andere fraaie soorten die zich voor de lens van Raymond toonden, kan je bekijken tijdens de Ledenavond van Natuurpunt Rupelstreek

Afspraak: 19u30 Auditorium De Schorre, Schomelei 1/1 Boom

Opgelet: het auditorium bevindt zich in het nieuwe congrescentrum van de Schorre. Het gebouw is ook bereikbaar via de parking aan de Kapelstraat.

Zwarte ooievaar foto: Raymond De Smet

Zondag 7 februari: Bezoekerscentrum de Paardenstal

Natuurpunt is op zoek naar vrijwilligers. Heb je een hart voor de natuur en interesse om één of meerdere zondagnamiddagen per jaar het bezoekerscentrum open te houden?

Kom dan even langs. De Paardenstal is open van 13u tot 17u

Afspraak: bezoekerscentrum de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Info: Frank Van der Velde tel. 03/888.39.44 of frank_v_d_velde@hotmail.com

Zaterdag 13 februari: Welkom op de ANKONA-ontmoetingsdag

Jaarlijks organiseert ANKONA (Antwerpse Koepel Natuurstudie) een ontmoetingsdag. Deze dag is het uitgelezen moment om collega-natuurliefhebbers te ontmoeten en nieuwtjes uit te wisselen. Omdat deze editie wordt georganiseerd i.s.m. het departement Biologie van de Universiteit Antwerpen (UA), is het logisch thema 'Countdown 2010: Wetenschappelijk onderzoek en soortenbescherming'. Bovendien zal het de Europese 'Countdown 2010-actie' in de kijker staan.

Uiteraard zullen er lezingen zijn over recente wetenschappelijke onderzoeken van de UA en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), o.a. over de rivierdonderpad, over de relatie tussen vegetatie en hydrologie en over verschillende begrazingstechnieken. Ook zal een workshop aan recente vogeltellingen en -acties worden gewijd. In de namiddag zullen vrijwilligers het hebben over vleermuizen, de brede orchis en natuurlijk is er ook nog de 'korte berichten'-rubriek waarbij iedere organisatie of vrijwilliger een item kort kan komen toelichten dat verband houdt met natuurstudie.

Deelname is gratis, maar vooraf inschrijven (bij voorkeur elektronisch) is verplicht en kan t.e.m. 6 februari. Op de ANKO-NA-website vind je het volledige programma terug.

Afspraak: Universiteit Antwerpen (Campus Groenenborger), Groenenborgerlaan 171, Antwerpen

Meer info: www.ankona.be (rubriek 'ontmoetingsdagen' en 'kalender')

Zaterdag 20 februari: Knotwilgen knotten Oude Nete-arm Rumst

Voor onze eerste knotactie van 2010 trekken we naar het weitje tegen de Netedijk. Het dikkere snoeihout mag meegenomen worden voor de houtkachel. Met het dunne snoeihout bouwen onze kids, daarbij geholpen door hun oma's en opa's of mama's of papa's volgende week een houtmijt en een teepee.

Afspraak: vanaf 9u tot 12u, het gebied is te bereiken langs het wegje aan de Kerkstraat, tegenover de Schoolstraat in Rumst.

Meebrengen: werkkledij en stevige handschoenen

Info: Fried Happaerts 03/888.81.15 of friedh@telenet.be

Zaterdag 27 februari: het Niels Broek, eens zo mooi...

Interesse om mee te werken aan onze campagne het Niels Broek eens zo mooi...en enkele uurtjes mee te helpen aan het knotten en aanplanten van knotwilgen of het afbreken van koterijen en oude afsluitingen...

Afspraak: 9u tot 12u einde Broeklei/Korte Hamelweg Niel

Meebrengen: werkkledij en stevige handschoenen

Info: Erik De Keersmaecker tel: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Donderdag 4 maart: Nieuw Booms moment

Voor het eerste Booms moment van 2010 plannen we onder meer het ontwerp van nieuwe Natuurpuntinfoborden langs het Bos N in Boom en de Oude Nete-arm in Rumst.

Afspraak: 20u tot 22u30 School Boom Park, Van Lerijslaan 221 Boom

Info: Sven Lambrecht 0499/23.98.00 of svenlambrecht@gmail.com

Vrijdag 5 maart: Eerste Niels moment

Met dit eerste Niels moment willen we graag het succes van de Boomse momenten overdoen. In eerste instantie willen we Natuurpuntleden uit Niel en Schelle, en burens van het Niels Broek betrekken bij ons project in het Niels Broek. Natuurpuntleden uit de andere Rupelgemeenten zijn natuurlijk ook erg welkom.

Afspraak: 20u café den Tighel (klein zaaltje), Dorpsstraat 42 Niel

Info: Erik De Keersmaecker tel: 03/887.13.72 of erik.dk@skynet.be

Zondag 7 maart: Daguitstap naar het Land van Waas

Meer info over deze dagtocht vind je in de Natuurkalender Aartselaar

Inschrijven is noodzakelijk ten laatste woensdag 3 maart !

Donderdag 11 maart: Vergadering Natuurpunt Rupelstreek

Afspraak: 20u bezoekerscentrum de Paardenstal Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Zaterdag 17 april: Bustocht Oostkantons

Vandaag bezoeken we weer enkele prachtige natuurgebieden in het Nationalpark Hohes Venn-Eifel. Daarbij gaan we op zoek naar grote gele kwikken, waterspreeuwen, klauwieren, notenkrakers en hopelijk als toemaatje enkele visarenden. Tijdens onze voor- en namiddagwandeling kunnen we ongetwijfeld genieten van prachtige landschappen, waarbij rode wouwen ons geregeld voorbijgliden. Deze dagexcursie maakt deel uit van de cursus van spechten tot nachtzwaluwen, maar wordt ook opengesteld voor andere natuurliefhebbers die ook wel eens kennis willen maken met de prachtige natuur, vogels en landschappen in de Belgische-Duitse grensstreek.

Vooraleer we de lange terugrit aanvatten, maken we een stop bij een plaatselijk eetcafé, zodat je na je thuiskomst rustig kan nagenieten.

Afspraak: 7u30 parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom

Inschrijven: stort voor 10 april 17 euro (volw.) of 10 euro (-16 jarigen) op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Bustocht Oostkantons, het aantal personen, je telefoonnummer en eventueel emailadres

Meebrengen: Picknick, verrekijker en stevige stapschoenen.

Terug in Boom: omstreeks 21u

Info: Erik De Keersmaecker tel: 03/887.13.72 of email: erik.dk@skynet.be

Natuurkalender Aartselaar

Zaterdag 16 januari: Een dagje Rupelstreek

Voor verdere info: zie Natuurkalender Rupelstreek

Zondag 17 januari : Opruimen van wegberm in de Zinkvalstraat

De Milieuraad van Aartselaar nam een prachtig initiatief. Om onze wegbermen wat netter te houden nodigt zij verenigingen uit om een jaar lang een berm te adopteren, dit houdt dus in "proper houden". De gemeente ondersteunt dit initiatief met een flinke financiële stimulans voor de bereidwillige verenigingen.

Zulke oproep valt bij Natuurpunt niet in dovemansoren. Wij schreven prompt in op dit initiatief en adopteerden de Zinkvalberm, dit is de straat die tegenover het Cleydaelkasteel door de bossen slingert. Deze wordt 's middags dikwijls gebruikt als picknickplaats door vertegenwoordigers. Spijtig genoeg belandt lang niet alle afval in de voorziene vuilnisbakken. En voor sluikestorters is deze straat ook niet immuun.

Op zondag 17 januari gaan we voor het eerst aan de slag. Kom zeker een handje toesteken! Wij zorgen voor handschoenen, fluovestjes en vuilniszakken. Maar ook voor een gratis jeneverke voor alle medewerkers. De gemeente komt de gevulde zakken ophalen.

Afspraak: om 14 uur in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael). We werken tot 16 uur. Stevig schoeisel of laarzen aan te raden. Kom zeker helpen. Je houdt mee je gemeente schoon en steunt je vereniging!

Vrijdag 22 januari: Een fotoreis door West-Canada: Imponerende natuurbeelden!

Johan en Anny Herreman bezochten in 2008 West-Canada. Luk en Ria Smets-Thys in de zomer van 2009. In een avondvullende becommentarieerde diareeks nemen zij u mee naar dit prachtige deel van het immens grote Canada.

Maak kennis met één van de beroemdste natuurwegen ter wereld, waarbij u ogen tekort komt om al dit moois in u te laten opnemen nl. de Icefields Parkway in de Rocky Mountains met gletsjers en helblauwe meren. Maar kom ook genieten van de beelden van de regenwouden aan de kusten van de Grote of Stille Oceaan, van fauna en flora, maar ook van steden als het typisch Engelse Victoria, het hypermoderne Vancouver en het olierijke Calgary.

Afspraak: om 20 u in de bovenzaal (zaal Laïs) van het Parochiaal Centrum, B. Van Ertbornstraat 7 te Aartselaar. Einde voorzien omstreeks 22.30 u.

Inkomprijs: 2 euro. Deze avond wordt georganiseerd in samenwerking met Gezinsbond Aartselaar.

Info bij Ria Thys, 03/289 73 66 of ria.thys@telenet.be

Foto: Luk Smets: Natuurpracht in de Rocky Mountains

Woensdag 27 januari: Kids en hun grootouders op bezoek in het vogelasiel in Malderen

Meer info op de kidsbladzijde RupelAartjes

Inschrijven is noodzakelijk: Bel of mail naar Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

Zondag 30 januari: Boottocht op de Schelde

Schrijf snel in voor deze topper! Meer info en inschrijvingsmodaliteiten vindt u in de Natuurkalender Rupelstreek.

Februari/maart: Paddenraapactie op de Groenenhoek in Aartselaar

In februari en maart organiseert Natuurpunt elke dag – bij gunstige weersomstandigheden voor amfibieën (dit is bij vochtig en niet te koud weer) - raapacties van overtrekkende padden, kikkers en salamanders in de Groenenhoek in Aartselaar. We helpen deze dieren bij het vallen van de schemering. Alle hulp hierbij is dan welkom !

Een uitgebreider artikel vind je elders in Rupelblad.

Meebrengen: een zaklamp en indien mogelijk een fluorescerend vestje of een fluobandje. Wij bezorgen je bij deelname een mooie kleurenfolder met heel veel wetenswaardigheden en prachtige foto's over deze amfibieën.

Info: Wil je hieraan meewerken of wil je meer info, neem dan contact op met Ronny Verelst, tel. 0475/58 55 70 – ronnyverelst@telenet.be

Vrijdag 12 februari: Gezellige ledenavond met impressionante diareeks Bhutan

De afdeling is de spil van het verenigingsleven van Natuurpunt. Daar gebeuren de natuurbeheerswerken, de natuurstudie-activiteiten, cursussen en uitstappen. Een afdeling als Natuurpunt Aartselaar wordt gevormd door mensen zoals jij en wij, die zich betrokken voelen met hun omgeving en aan hun kinderen en kleinkinderen een boeiende leefomgeving willen doorgeven.

Op 12 februari houden we onze jaarlijkse ledenbijeenkomst. Dank zij de moderne technieken maken we er een mooie voorstelling van. Het jaaroverzicht 2009 zal u gepresenteerd worden in de vorm van een becommentarieerde (computer) diashow. In 2009 zijn we verder gegroeid en kenden we een spectaculaire ledengroei, maar we hadden ook gezellige en leerrijke cursussen en uitstappen.

Na een korte receptie zal Hilde Janssens u vergasten op een prachtige diareeks over Bhutan. Bhutan, een koninkrijk in Azië dat doordrongen is van goden, demonen en mysteries. Eeuwenoude boeddhistische tempels zijn gebouwd op goed overwogen plaatsen. Bhutanen brengen zeer vroom vele offers en leven in eenheid met de natuur. 60% van het land is "beschermd bos".

We vliegen even mee naar Azië en beleven de intense schoonheid...

Praktisch: 20 u in de bovenzaal van het Parochiaal Centrum, Baron Van Ertbornstraat 7 Aartselaar. Inkom en drankje gratis.

Zondag 28 februari: Winterwandeling in de Hobokense Polder

Vandaag gaan we op bezoek bij onze burens van afdeling Hobokense Polder.

Het is nog volop winter. Het prachtige natuurgebied de Hobokense Polder is ook in dit seizoen de moeite waard om er enkele uren rond te wandelen. Het landschap is uiterst gevarieerd en bezit een onverwachte rijkdom aan planten- en diersoorten. Rietkragen en broekbossen omringen de uitgestrekte, ondiepe plassen. We brengen zeker een bezoek aan de vogelkijkhut aan het Broekskot. De hoger gelegen gronden zijn geëvolueerd tot graslanden, ruigten en wilgenstruwelen. Het natuurbeheer in de Hobokense Polder is gericht op het behoud en de ontwikkeling van de landschappelijke variatie. Zonder ingrijpen zou vrijwel het hele gebied langzaam bos worden. Vandaar dat - naast het natuurbeheer door mensen - er sinds 2002 ook Gallowayrunderen en Konikpaarden worden ingezet. Jaarrond begrazen zij een gedeelte van het gebied, waarbij hun zelfredzaamheid de belangrijkste maatstaf was om deze sterke rassen in te zetten in het beheer.

Afspraak: om 13.45 u op de parking van het Cultureel Centrum in Aartselaar. Einde in Hoboken omstreeks 16.30 u.

Meebrengen: warme kledij, waterdichte stevige wandelschoenen, verrekijker.

Info: Luk Smets, 03/289 73 66 – luk.smets@telenet.be

Zondag 7 maart : Daguitstap naar het Land van Waas

Vandaag trekken we naar Oost-Vlaanderen en verkennen de regio van de Natuurpuntafdelingen in het Waasland. In de voormiddag maken we een wandeling in de buurt van Meerdonk door een kleinschalig krekenslandschap, een rest van veelvuldige overstromingen die de streek teisterden vanaf de 14e tot en met de 19e eeuw.

Uitgestrekte waterpartijen met rietkragen, wielen en een zeer oud dijkenspatroon sieren het landschap. De kleinschaligheid van het landschap biedt een bijzondere belevingswaarde aan de bezoeker. Rietvogels zoals de rietgors, kleine karekiet, rietzanger, bosrietzanger en bruine kiekendief zijn jaarlijks van de partij (al zijn de genoemde zangvogels nu nog in warmere oorden). Een kleine kolonie blauwe reigers houdt regelmatig vlieg oefeningen in de buurt.

Sylvain Lockfeer van Natuurpunt Meerdonk is onze gids.

We picknicken in het Natuurhuis Panneweel (warme dranken of iets pittiger, zoals gageleer e.a. zijn te verkrijgen).

In de namiddag hebben we een afspraak met Johan Hessels (voor vele Aartselaren zeker gekend als "Meester Hessels van het zesde leerjaar van de lagere school"). Hij wandelt met ons in het Molsbroek in Lokeren. Dit domein van 80 ha is het grootste beschermde natuurgebied van de Durmestreek.

Foto: Luk Smets:
De Hobokense Polder in winterkleed

Foto: Luk Smets: Watervogels in het Molsbroek

Het is bij de natuurliefhebbers vooral gekend als een paradijs voor vogels, maar er groeien ook prachtige moerasplanten. Doorheen en omheen het reservaat slingert zich een geasfalteerde wandeldijk van 5 km lengte. Deze biedt de wandelaar een prachtig uitzicht op de rijk geschakeerde natuur.

Afspraak: we vertrekken om 8.45 u stipt op de parking van het Cultureel Centrum in Aartselaar (kostendelend samenrijden aan 0,05 euro/km).

Terug in Aartselaar omstreeks 18 u.

Wandelafstand: voormiddag: 6 km – namiddag: ca 5 km

Deelname in de onkosten: 2 euro (af te rekenen bij vertrek)

Meebrengen: picknick, warme kledij, waterdichte stevige wandelschoenen, verrekijker.

Info: Walter Decoene, walter.decoene@pandora.be - 0487/68 29 45

Inschrijven is noodzakelijk! Bel of mail naar Ria Thys, 03/289 73 66 – ria.thys@telenet.be

Zondag 21 maart: Opruimen van wegberm Zinkvalstraat

Zie even bij zondag 17 januari.

Vandaag gaan we voor de tweede maal aan de slag om de berm in de Zinkvalstraat zwerfvuulvrij te maken.

Afspraak: om 14 uur in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael). We werken tot 16 uur. Stevig schoeisel of laarzen aan te raden.

Zondag 18 april: Bezoek aan de interactieve expo 'Naftofni' in het PIME

**Even stilstaan bij onze beweging ...
+ facultatief: namiddagwandeling in
Anderstad (Lier)**

Vandaag gaan we op bezoek in het PIME (Provinciaal Instituut voor Milieu Educatie) in Lier. We bezoeken de leuke expo en staan stil (soms letterlijk maar vooral figuurlijk) bij onze eigen verplaatsingsgedrag. Nadien tanken we bij in het bio-café. Vlamingen zijn zeer mobiel. We leggen jaarlijks zo'n 13.000 km af. Op drie jaar tijd reizen we dus de wereld rond. Maar de grenzen van onze mobiliteit lijken bereikt. De negatieve effecten van het verkeer worden steeds duidelijker: verkeersongevallen, files, geluidshinder, luchtvervuiling, klimaatverandering, ...

In de expo "Naftofni" ontdek en verken je wegen voor duurzame mobiliteit.

Naftofni legt geen nieuwe verkeersregels op. Wel spoort de expo aan om eens stil te staan bij onze verplaatsingen en om bewuster te bewegen.

Facultatief: wie het wenst, kan een picknick meebrengen. We kunnen de picknick opeten in de cafetaria, waar ook democratisch geprijsde biodrankjes te bekomen zijn.

in Lokeren

In de namiddag verplaatsen we ons met de liefhebbers naar Anderstad (Lier) en maken een rondwandeling rond de prachtige plassen. De Beneden-Netevallei is een waar paradijs voor vogels. De brede rietkragen en vijvers fungeren als rustgebied tijdens de trek en als broedgebied voor heel wat zeldzame soorten. Anderstad is vernoemd naar de voormalige waterburcht, die als verdedigingspost fungeerde en waar tol geheven werd. Voor de namiddagwandeling moet niet ingeschreven worden. Goede wandelschoenen en verrekijker voorzien.

Wanneer: Vertrek op parking van CC Aartselaar om stipt 10 u.

Einde voormiddagdeelte ter plekke omstreeks 12.30 u.

Einde wandeling: Anderstad (Lier): omstreeks 16 u.

Waar: PIME vzw, Mechelsesteenweg 365, 2630 Lier (de weg van Duffel naar Lier, grenzend aan de Nete)

Voor fietsers: PIME is gelegen aan knooppunt 31; route uit te stippelen op <http://www.fietsnet.be/> Fietsers dienen wel om 10.30 u aan de ingang van PIME te zijn !

Prijs: 3 euro voor de tentoonstelling (drank niet inbegrepen)

Info en inschrijven bezoek PIME: Saskia Mercelis: saskiamercelis@hotmail.com - 0475/75 44 05

Info namiddagwandeling: Luk Smets, luk.smets@telenet.be – 03/289 73 66.

België – Belgique
P.B.
2620 Hemiksem 1
8/5071

Activiteiten Natuurpunt Rupelstreek Natuurpunt Aartselaar

Donderdag 14 januari: Vergadering Natuurpunt Rupelstreek

20u bezoekerscentrum de Paardenstal Niel

Zaterdag 16 januari: Een dagje Rupelstreek...

10u EMABB: 't Baksteentje Noeveren Boom

Zondag 17 januari: Opruimen van wegberm in de Zinkvalstraat

14 uur in de Zinkvalstraat

Vrijdag 22 januari: Een fotoreis door West-Canada

20 u Parochiaal Centrum, B. Van Ertbornstraat 7

Zaterdag 23 januari: Natuurbeheerswerken in de Kelderijlei

9u tot 12u aan de ingang van het natuurgebied

Woensdag 27 januari: Kids op bezoek in het vogelasiel
Meer info op de kidsbladzijde RupelAartjes

Vrijdag 5 februari: ledenavond Natuurpunt Rupelstreek

19u30 Auditorium De Schorre, Schommelei 1/1

Vrijdag 12 februari: ledenavond Natuurpunt Aartselaar

20 u in de bovenzaal van het Parochiaal Centrum

Zaterdag 20 februari: Knotwilgen knotten Oude Nete-arm

vanaf 9u tot 12u, hoek Kerkstraat, Schoolstraat.

Zaterdag 27 februari: het Niels Broek, eens zo mooi...

9u tot 12u einde Broeklei/Korte Hamelweg Niel

Zondag 28 februari: Winterwandeling Hobokense Polder

13.45 u op de parking van het Cultureel Centrum in Aartselaar

Donderdag 4 maart: Nieuw Booms moment

20u tot 22u30 School Boom Park, Van Lerijslaan 221 Boom

Vrijdag 5 maart: Eerste Niels moment

20u café den Tighel (klein zaaltje), Dorpsstraat 42 Niel

Zondag 7 maart: Daguitstap naar het Land van Waas

8.45 u stipt parking van het Cultureel Centrum Aartselaar

Zondag 21 maart: Opruimen van wegberm Zinkvalstraat

14 uur in de Zinkvalstraat (tegenover kasteel Cleydael).

Zaterdag 17 april: Bustocht Oostkantons

7u30 parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat Boom

Zondag 18 april: Bezoek aan de interactieve expo 'Naf-tofni' in het PIME

Vertrek op parking van CC Aartselaar om stipt 10 u.

Lidmaatschap Natuurpunt

Om het hele jaar lid te zijn, stort u 24 euro op bankrekening 230-0044233-21 van Natuurpunt. Dan bent u lid tot eind 2010.

Leden van andere Natuurpuntafdelingen die het ledentijdschrift Rupel.blad wensen te ontvangen, storten 7 euro/jaar op rekening 001-3598649-25 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften kunnen gedaan worden op rekening 293-0212075-88 van Natuurpunt met vermelding 3796 Rupelstreek of 3718 Aartselaar. Deze zijn vanaf 30 euro fiscaal aftrekbaar

Driemaandelijks regionaal informatieblad
Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar
19° jaargang n° 1: januari, februari, maart 2010

Afgiftekantoor : 2620 Hemiksem 1

Verantwoordelijke uitgever : Erik De Keersmaecker
Peter Benoitplein 18
2627 Schelle